

# CUMHURİYET MECLİSİ

## TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Birleşim  
8 Şubat 1994, Salı

### İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. GELEN EVRAK	664-718
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
A. GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	
1. TKP Lefkoşa Milletvekili Sayın İbrahim Koreli'nin, "Çalışanların Ücret, Özlük Hakları ile Sosyal Güvenliği" konularında gündem dışı konuşması.	
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Özkan Murat'ın ilgili yanıtı.	
- UBP Lefkoşa Milletvekili Sayın Salih Coşar'ın, sözkonusu konuya ilişkin konuşması.	
B. BİLGİYE SUNULANLAR	
1. DP Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Kenan Akın'ın yurt dışı izin istemine ilişkin Tezkeresi.	719

III. SORULAR VE YANITLAR

1. UBP Girne Milletvekili Sayın İlkay Kâmil'in, "Tekneçik Santrali) ile ilgili Sözlü Sorusu (S.S.No:2/1/94) 720-723  
- Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanı Sayın Ferdi Sabit Soyer'in ilgili yanıtı.
2. UBP Girne Milletvekili Sayın İlkay Kâmil'in, "Zeytinyağı Alımları" ile ilgili Sözlü Sorusu (S.S.No:3/1/94) 723-732  
- Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanı Sayın Ferdi Sabit Soyer'in ilgili yanıtı.
3. UBP Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Derviş Çobanoğlu'nun, "YÖDAK Başkanının İstifası ve Özel Üniversiteler" ile ilgili sözlü sorusu. (S.S.no: 4/2/94) 732-734  
- Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmet Ali Talât'ın ilgili yanıtı.

1. GELEN EVRAK

SÖZLÜ SORULAR

1. Ulusal Birlik Partisi Girne Milletvekili Sayın İlkay Kâmil'in "Tekneçik Elektrik Santrali" ile ilgili Sözlü Sorusu (S.S.No:2/1/94) (Sorulduğu Tarih ve Birleşim: 8.2.1994 - 9'uncu Birleşim) (Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanı Sayın Ferdi Sabit Soyer tarafından Yanıtlanmıştır.)
2. Ulusal Birlik Partisi Girne Milletvekili Sayın İlkay Kâmil'in, "Zeytin Yağı Alımları" ile ilgili Sözlü Sorusu (S.S.No:3/1/94) (Sorulduğu Tarih ve Birleşim: 8.2.1994 - 9'uncu Birleşim) (Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanı Sayın Ferdi Sabit Soyer tarafından Yanıtlanmıştır.)
3. Ulusal Birlik Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Derviş Çobanoğlu'nun, "YÖDAK Başkanının İstifası ve Özel Üniversiteler" ile ilgili Sözlü Sorusu (S.S.No:4/1/94) (Sorulduğu Tarih ve Birleşim: 8.2.1994 - 9'uncu Birleşim) (Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmet Ali Talat tarafından Yanıtlanmıştır.)

- 665 -

- BİRİNCİ OTURUM -

Açılış saati: 11.10

BAŞKAN: Ayhan Halit Acarkan

KÂTİP: Mehmet Emin Karagil

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin III'üncü Dönem, I'inci Yasama Yılı'nın 9'uncu Birleşimini açıyorum. Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

Buyurun.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

Gündemimizin birinci maddesi, Başkanlığın Genel Kurula Sunuşlarıdır. Bu kısımda önce gündem dışı konuşmalara yer verilecektir, daha sonra onaya ve bilgiye sunuş işlemleri yapılacaktır.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

Bir gündem dışı konuşma istemi vardır. Toplumcu Kurtuluş Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın İbrahim Koreli'nin "Çalışanların Ücret ve Özlük Haklarıyla Sosyal Güvenliği" konularında gündem dışı konuşma istemidir. Okur musunuz?

KATİP -  
KKTC Cumhuriyet Meclisi  
Başkanlığına.

Çalışanların Ücret ve Özlük Hakları ile Sosyal Güvenliği konularında, yapılacak ilk birleşimde gündem dışı konuşma yapmak isteminde olduğumu bildirir, gereğinin yapılmasını arz ederim.

Saygılarımla.  
İbrahim Koreli  
TKP Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Anayasamız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletinin sosyal, demokratik bir hukuk devleti olduğunu yazmaktadır. Sosyal hukuk devletlerinde çalışanların ekonomik ve sosyal hakları yasal güvence altına alınmaktadır. Tüm demokratik ülkelerde, Uluslararası Çalışma Örgütü Konvansiyon ve yorumlarına uygun olarak çalışma yasaları çıkarılmakta ve çalışanların her türlü özlük hakları, sosyal menfaatleri ve maaşları kesin yasal güvence altına alınmaktadır. Hal böyleyken, sosyal bir hukuk devleti olduğu iddiasında olduğumuz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde, çalışanlarımızın yaşam seviyelerinin uygulanan yıkım politikaları nedeniyle, enflasyonist politikalar nedeniyle, üretimden kopuk, tüketime yönelik, istihdam olanağı yaratmayan ekonomik politikalar nedeniyle çalışanlarımız her geçen gün daha da bir ezilmekte, daha da bir horlanmaktadırlar.

Yıllardan beridir iktidarda bulunan Ulusal Birlik Partisi Hükümetlerinin çalışanlara yönelik anti-demokratik uygulamalarının doğal sonucu olarak ülkemizde var olan sendikaların gerçek fonksiyonlarını yerine getirmediklerini, sendikaları böl-parçala-idare et yöntemleri ile adeta bir tabelâ örgütü, komutalı robotlar haline getirildiği ülkemizde çalışanlarının ve sendikalarının yaşadığı bir gerçektir. Ne var ki yeni kurulan DP-CTP Koalisyon Hükümetinin de sendikalara ve çalışanlara ekonomik, sosyal ve özlük hakları bakımından herhangi bir değişik bir yaklaşım içerisinde olduğunu üzümlere görmekteyiz. Bugün yaklaşık iki haftadan beridir Maliye Bakanlığı kamuda çalışan sendikalarla ilgili olarak birtakım görüşmeler yapmaktadırlar. Bu görüşmeleri gerek bir sendikacı olarak, gerekse bir milletvekili olarak memnuniyetle karşılamaktayız. Ancak hemen altını çizerek vurgulamak isterim ki kamu görevlilerinin maaş ve özlük hakları hepimizin malûmu üzere Kamu Görevlileri Yasasında belirlenmektedir. Bunu belirleyen de Yüce Meclisimizdir. Sendikaların Maliye Bakanlığı ile demokratik kurallar içerisinde görüşme yapmalarına hiçbir zaman karşı değiliz. Tam tersine bu görüşmelerin yapılmasından yanayız. Ancak bir taraftan Maliye ile ilgili sendikalar bu görüşmeleri yaparken, bunun gerçek sorumlusu olan, kamu görevlilerinin özlük hakları ile maaşlarını düzenlemek durumunda olan, yasal zorunluluk olan Yüce Meclisin bu çalışmalarından ve gelişmelerden bilgisiz kılınması, ciddiyetle eleştirilmesi gereken bir konudur. Bu bakımdan Hükümetin kendi asli görevi olan Meclisi bu konuda bilgilendirmesi gerekmektedir. Gerek ücretler, gerekse özlük hakları ile ilgili olarak sendikaların Maliye Bakanlığı ile yaptığı görüşmelerin ayrıntısı üzerinde ve sonuçları üzerinde Yüce Meclise bilgi vermek zorundadırlar. Bunu bir oldu-bittiye getirerek herşeyi bitirdikten sonra yasa tasarılarını hazırlayıp, kamu görevlileri ile ilgili yasa tasarılarını hazırlayıp Meclise getirmek ve Meclisin sadece oyuna sunmak yanlış bir yöntemdir. Bunu, bu versile ile Sayın Hükümetin bilgisine getirmek istiyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Ne yapsın, yani burda bilgi versin bu hususta?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bilgi verecek efendim. Çünkü neticede sizin oyunuz ve onayınızla bu yasalar bu Yüce Meclisten geçecektir. Yüce Meclisin onaylamak durumunda, yasa yapmak durumunda olan Yüce Meclisin bilgisi haricinde cereyan eden olayları, çalışmalar bitirilip, sonuç aşamasına getirildikten sonra Meclise getirilmesinin yanlış olduğu kanaatindeyim. Önceden Meclisin, milletvekillerinin de bilgilendirilmesi ve bu meyanda ilgili sendikalarla görüşmelerin yapılması çok daha doğal bir hareket olacağı kanaatindeyim.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Değişiklikler gelecek efendim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Hangi değişiklikler Sayın Usar?

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Yasa Tasarıları.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Efendim?

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Değişiklik yasa tasarıları gelecek Meclise. Bilginiz olacak.

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi Sayın Usar arkadaşım; bu Mecliste yıllardan beri birlikte çalışmaktayız. En az benim bildiğim kadar siz de ve tüm arkadaşlar da bilmektedirler ki sendikalarla yapılan görüşmelerden sonra sağlanan mutabakatın aynısı bu Yüce Meclise gelmektedir ve zerre kadar bir değişikliğe uğramadan bazan oybirliği ile, bazan oyçokluğu ile geçmektedir.

Dolayısıyla benim getirmeye çalıştığım bu tartışmalar, çalışanların sosyal güvenliğine yönelik, özlük haklarına yönelik ücret ve maaşlarına yönelik, çalışanın ekmeğine yönelik bu tür görüşmeler, tartışmalar yapılırken, önceden bu Meclis platformunda da değişik siyasi görüşlerin var olduğu bu Mecliste tartışılmasının çok daha güzel ve yararlı olacağı kanaatindeyim.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; sosyal bir hukuk devleti olan, gene en azından Anayasamızda belirtildiği gibi sosyal bir hukuk devleti olan devletimizin, çalışanların ekonomik ve sosyal haklarını kesin güvence altına alması her türlü sosyal hukuk devletinin bir görevidir. Ve devlet erkini elinde bulunduran hükümetler, çalışanların sosyal güvenliğini ve insanlık onurlarına yaraşır, çağımız gereklerine uygun, çağdaş bir yaşam seviyesine yükseltilmesi için yaşam seviyesinin hükümetin başında gelen görevleri arasındadır. Anayasamız, devlete ve devlet erkini elinde bulunduran hükümetlere bu görevi verirken, hükümetlerin bu görevlerini yerine getirmekle ilgili olarak tavırları, uygulamaları ve çalışmalarının ne olduğuna bir göz atmamız gerekiyor.

Bundan kısa bir süre önce asgari ücret tespiti yapılmıştır. Gerek basın vasıtasıyla, yayın organları vasıtasıyla, gerekse BRT ekranlarından 3 milyon Türk Lirasına, brüt olarak 3 milyon Türk Lirasına çıkarılan asgari ücret çalışanların bilgisine sunulmuştur. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti asgari ücret tarihinde ilk kez %118'lik bir artış yapıldığı da ögünülerek anlatılmıştır. Şimdi değerli arkadaşlar;

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Doğru değil mi yani?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Size göre doğru olan bir şey başkasına göre de doğru olur.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Matematik oranlar doğru ve yanlıştır. Az veya çok ayrı bir konu.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Siz bir kuruşa %1000 artış yaparsanız matematiksel olarak sonucu ne olur? 1000 kuruş alır. %1000 artış yapmanız sonucunda bir kuruşun çıkaracağı bin kuruşla bir ekmek alamazsınız. Yani %1000'de artış yapabilirsiniz. Önemli olan varolan asgari ücretin hangi şartlar altında ve nasıl belirlendiğidir. Şimdi 1993 yılı içerisinde geçerli olan 1 milyon 370 bin lira asgari ücrete matematiksel olarak %118 artış yapılarak 3 milyon liraya çıkarıldığı doğrudur. Ancak niye 1 milyon 370 bin lira yürürlükte olan asgari ücret baz alınmıştır da 1 Temmuzdan itibaren saptanan ve 1 milyon 730 bin lira olarak saptanan



Ancak Denктаş-UBP kavgasından dolayı, Cumhurbaşkanı tarafından imzalanmayıp, geri iade edilen ve ondan sonra da adeta bunu bulunmaz bir hint kumaşı sayan Ulusal Birlik Partisi iktidarının da bunu tekrar ilgili yıl içerisinde gündeme getirmemesinden dolayı ikinci kez saptanmasına rağmen asgari ücret yürürlüğe girmemiştir. Denктаş'la-UBP arasındaki siyasi mücadeleden, kavgadan dolayı, sürtüşmeden dolayı. Halbuki geçen yıl sendikalarla hükümet arasında çalışanların özlük ve ücret hakları ile ilgili müzakereler yapılırken ve toplu sözleşmeler bağitlanırken o protokolün bir maddesi de asgari ücretin senede iki kez saptanacağı doğrultusunda madde de içermekteydi. Fakat biraz önce söylediğim gibi Denктаş-UBP sürtüşmesinden dolayı ikinci kez 1 Temmuz'dan itibaren yürürlüğe girmesi için saptanan 1 milyon 730 bin değerindeki asgari ücret, yürürlüğe konmamıştır. Konmuş olsaydı sendikalarla yapılan mutabakat ve imzalı protokollere karşın uygulanmayan asgari ücret uygulanmış olsaydı, bugün yükseltile, 3 milyon lira yükseltile asgari ücrete gelen artış %73 civarındaydı ve bu da enflasyon rakamlarının çok altında bir rakamdır. Niye 1 milyon 370 bin lira asgari ücret o derece düşük tutulmuştu? Çünkü sendikalarla yapılan anlaşma ve protokol gereği asgari ücret yılda iki defa saptanacağı gerekçesi ile 1 Ocak-30 Haziran ilk aylık dönem için daha düşük bir asgari ücret saptanmıştı ve o düşük olan asgari ücreti bazı alarak %118'lik bir artış getirdiğinizi söylemekle bundan övünme payı çıkarabiliyorsunuz.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - KTAMS'a göre %70.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT  
(Yerinden) - Gerçekleşmemiş.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi... En azından Sayın Bakan gerçekleşmemiştir. Gerçekleşmediğini zaten ve nerden gerçekleşmediğini de ben izah etmeye çalıştım. Bir sürtüşmeden dolayı. ama en azından oybirliği ile alınan ve ortada sırtan bir rakam vardır. İşçi-işveren-devlet temsilcilerinin oybirliği ile aldığı fakat şu veya bunun sürtüşmesinden dolayı uygulanmaya girmedi fakat ortada sırtan 1 milyon 730 bin lira değerinde bir asgari ücret sözkonusu. en azından onu baz alabilirdiniz.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - 6 aylık enflasyon kaçtır Sayın Koreli?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Devlet istatistik raporlarına bakarsanız görebilirsiniz. Devlet Plânlama Örgütü istatistiklerine bakarsanız. Şimdi...

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Biliyorum da bir de sizden duyalım.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bilmem nerden yani icap etti, neyi öğrenmeye çalışıyorsunuz? İşimize geldiği zaman Devlet Plânlama Örgütü hayat pahalılığı endeks rakamlarına sarılıyoruz ama daha dün bu Devlet Plânlama Örgütü Teşkilâtının hayat pahalılığı endeks rakamlarının gerçekçi rakamlar olmadığını, çalışanların hayat pahalılığı alacaklarının hükümetin rakamlarla oynamak suretiyle, hayat pahalılığı haklarının gasbedildiğini söylüyordunuz Sayın Usar. Şimdi...

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla)-KTAMS efendim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi gerçekçi olmadığını, daha dün gerçekçi olmadığını söylediğiniz rakamları şimdi silâh olarak mı, düşük tuttuğunuz asgari ücrete karşılık silâh olarak mı kullanıyorsunuz?

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Hayır efendim. O bir realitedir de KTAMS'ın rakamlarını ben soruyorum.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ben KTAMS'ın rakamlarını bir sendika örgütü olması bakımından saygı duyuyorum. Bir sendikacı olarak da özellikle saygı duyuyorum KTAMS'a ama o örgütün ekonomik bürosunun hayat pahalılığı endeks rakamları ile çalışmalarının hangi verileri done aldığını, hangi doneler kullanıldığını, bunun bilimsel olup olmadığı konusunda kesin

bilgim yok. Onun için de yorum yapamıyorum. Yapamam. Yalnız KTAMS'a bir sendika örgütü olarak saygı duyduğumu da belirtmek isterim.

SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Size göre kaçır  
Sayın Koreli?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bana göre enflasyonu belirleyen unsurlar vardır. Bütün tüketim maddeleri dövizden dolayı, alımı dövizden, ithalâtı döviz üzerinden yapılmasa bile bu memlekette o kadar keyfilik vardır ki dövizle aldığı maddeleri, tüketim maddelerini bile dövizle almış gibi dövize endeksliyerek satıyor.

Ve bu otomatik olarak bu fiyatlara yansıyor, bunun gerçeği ise 1993'ü baz alırsak 1 Ocak 1993'ten Şubat 1994'e kadar Sterling ve Doların Türk Parası karşısındaki değeri, değer kazancı %104'tür ve ben iddia ediyor ve diyorum ki...

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Asgari ücret ne kadardır?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ben iddia ediyor ve diyorum ki bu memlekette ne KTAMS'ın %71 olarak, sene sonu itibarıyla 3 yılı sonu itibarıyla saptadığı ne %71 oranındaki hayat pahalılığı rakamları gerçekçidir, ne de Devlet Plânlama Örgütünün saptadığı %60 civarındaki rakamlar gerçekçidir. Gerçekçi rakamlar %104'ün üzerindedir. Ve şu anda Hükümetin çalışanların örgütleriyle, çalışanın özlük ve ücret haklarıyla ilgili olarak yaptığı görüşmelerde, müzakerelerde de dikkate alınması gereken %104 oranındaki rakamlardır çünkü bu rakamlar gerçekçi rakamlardır. Alınız basını, gazeteleri takip ediniz, 1 Ocak 1993'te Sterling'in değeri, Doların değeri neydi, Bugün 8 Şubat sterlingin ve doların değeri nedir bunları görünüz. Bu rakamları ne Koreli icat etmiştir ne bir başkası icat etmiştir. Bunlar resmi rakamlardır ve bu resmi rakamlar da Türk Parasının...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 1 Ocak'tan 31 Aralık'a.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden) - %104 ise %60'ın üzerinde.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - 68'di dolar.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - %120 değildi efendim, %120 brüttü sizin saptadığınız asgari ücret yüzde, 2 milyon 600 bin Sayın Bakan yani yanıltmayın bizi, en azından bizi yanıltmayın.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Var mı tarihinde öyle bir artış? Onu söyleyin bakalım varsa.

BAŞKAN - Sayın Bakan karşılıklı konuşmayalım lütfen. İsteyene söz vereceğim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi aslında Sayın Başkan, böyle bir polemiğe girmek istemiyorum, yalnız...

BAŞKAN - Devam edin Sayın Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sayın Bakanın bu sözüne cevap vermek durumundayım. Neden? 1986, ben öğünmek için söylemiyorum bunu kesinlikle, bir gerçeği...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Niçin öğünmeyesiniz Atanız size "Türk Öğün, Çalış, Güven" dedi yaptıysanız bir şey öğüneceksiniz.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bir gerçeğin bilinmesinde fayda vardır. Sayın Çalışma Bakanının bu eleştirisi üzerine kendisine bilgi vermek durumundayım. 1986'da Toplumcu Kurtuluş Partisiyle-Ülusal Birlik Partisi Koalisyon Hükümeti vardı. Kısa ömürlü, belli eller uzandı o dönemde sonra da müdahaleler oldu, ekonomik yıkım paketleri dayatıldı ve Toplumcu Kurtuluş Partisi bu Hükümetten çekildi. O dönemi söylemeye çalışıyorum. O dönemde şimdi şu anda sizim saptadığınız asgari ücretteki gıda kalıbıyla ilgili bilginiz var mı Sayın Bakan? Besin değeri yüksek gıda maddelerinin bu gıda tablosu içerisindeki ağırlığıyla ilgili bilginiz var mı?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Rakamı verin.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Kalori değerlerinin ne şekilde saptandığını, 86'dan bu yana ve gramaj miktarlarının özellikle besin değeri yüksek olan et ve ürünlerinin ve süt ve ürünlerinin gramaj miktarlarının azaltıldığını biliyor musunuz? 1986'da bu değerler yüksek tutularak bu asgari ücret %69-70 civarında artırılmıştı 1986'da. Şimdi sizin asgari ücreti 1 milyon 730 bin ölçü alıp, baz alıp artırmanız gerekir ki o artış o baz alınmış olsaydı %73 civarında bir artış gelecekti.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT  
(Yerinden) - 6 aylık.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - 6 aylık, şimdi geleceğiz, sonra Sayın Özkan geleceğiz. Şimdi size... Efendim?

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - formunda değilisin.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Niçin?

BAŞKAN - Sayın Usar; lütfen müdahale etmeyin.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Birşey değil.

BAŞKAN - Lütfen efendim. Devam edin Sayın Koreli.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa)(Yerinden) - Eleştirirsen formunda olman onun için. Eleştirme ki formunda olasın.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Tabii, öyledir. Biz size ışık tutmaya çalışıyoruz Sayın Usar. Bu şeylerden yararlanmaya çalışınız. Herşey güzel olsun diye bunları söylüyoruz. Çünkü gaillesi tutuyor bizi bu işlerin, bu sorunların.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla) - Koreli; Dev-iş'in talebi nedir asgari ücretle ilgili? Talebi yok mu?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi, işte girmek istemiyorum ben böyle polemiğe çünkü rakamlar var burada.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Gireceksen gireceksin. Ya sahaya çık oyna bu oyunu, ya oynama.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Rakamlar var. Biz yapıcı eleştiri yapmak düşüncesi ile hükümete özellikle çalışanların konusunda ışık tutmaya çalışıyoruz. Yoksa amacımız burada ille de yapılan çok büyük yanlışların yüzünüze vurulması değildir. Bunu samimi bir dille ve ifade ile ışık tutma bakımından bilginize getirmeye çalışıyoruz ve bu, lütfen dikkatinize getiriniz bunları.

1986'da besin değeri yüksek olan et ürünleri ile, süt ürünlerinin gramajları düşürülmüştür. 1994 yılında saptanan asgari ücrette. Örneğin 1986'daki asgari ücret hesaplamasında gıda kalıbında et 560 gram iken, bu 400 grama düşürüldü. 400 grama düşürülmüştür. Süt ürünlerinin 2220 olan, 1986'da 2220 gram olan gramajları 1890 gramaja düşürülmüştür. Besin değeri yüksek olan bu gıdaların gramajları düşürülmüştür. Baklagiller ise besin değeri çok az olan baklagiller familyasının ise besin değerleri 1986'da 95 iken, 1990'da 160'a çıkarılmıştır. 160'a çıkarılmıştır. Sayın Bakan bu konularda tecrübesiz olabilir.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla) - Et yerine baklagil yemeye başladı millet onun için.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - En azından bunları bilgisine getirmeyi de bir görev biliyorum.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - Mercimek faydalıdır.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla) - Faydalıdır, doğrudur ama etin yerini tutar mı?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - 1986'da marul, sarma, salatalık, soğan bu gıda kalıplarının içerisinde var iken, bunlar istisnasız 1984 asgari ücret saptamasında gıda kalıbından çıkarılmıştır. Yani siz salata, sarma, soğan, marul yemesini istemediğiniz bir toplum yaratıyorsunuz. Sadece sebzelerden domatesi bıraktınız. Açın bakınız gıda kalıplarınıza neyi ölçü aldınız, hangi besin değerleri ile ilgili ne ölçüde kalori verdiniz bunlar gayet açık, net ortada durmaktadır.

Türkiye'de her zaman Anavatan Anavatan diye bağlı olduğumuzu söylediğimiz Türkiye'de bile asgari ücret hesaplamasında beş kişilik bir aile için öngörülen gıda maddelerinin günlük kalori değeri Türkiye'de 12200 kalori iken, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde 10323 kaloridir. 10323 kaloridir ki bu da 1877 kalori daha eksiktir Türkiye'den. Şimdi Türkiye'de enflasyon rakamları ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki hayat pahalılığı endeks enflasyon rakamları birbirinden farklı mıdır? Türk parasını kullanıyoruz. Türk parası orda devalüe oldu, burada da tumba gitti Türk parası.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bizde pahalılık daha çok.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Kaldı ki burada keyfi yapılan fiyat artışları, denetimsiz fiyat artışlarının da getirdiği pahalılık dikkate alındığı zaman bana göre Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde enflasyon Türkiye Cumhuriyetinden daha yüksek boyuttadır.



Buna rağmen bizde... şu anda Türkiye'de iki buçuk milyonun üzerindedir asgari ücret ve yeniden saptanıp belli kriterler, aynı kriterler dikkate alınacağı için yazınız bir yere, söylüyorum. Meclis tutanaklarına zaten geçecektir. Türkiye'de bugün aynı hayat pahalılığı cenderesinde, altında ezilen Türkiye işçisi ile burda iki milyon 600 bin liralık net asgari ücret alırken göreceksiniz Türkiye'de asgari ücret çok kısa bir zaman sonra... komisyonlar toplanmaya ve bunu tespit etmeye başlamıştır, onun çalışmaları yapılmaktadır. Dört buçuk milyonun üzerine çıkacaktır. Bunu önümüzdeki günlerde hep beraber göreceğiz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Asgari ücret, o da uygulanmaz.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Asgari ücret uygulanmaz. uygulanmaz Sayın Adaoğlu. Kaldı ki bir arkadaş beni uyardı. Hocam da tahrik etti... onun için konuşacağım.

MUSTAFA ADAOĞLU (yerinden) (Devamla) - Yok, ben kimseyi tahrik etmem.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Asgari ücret komisyonunun üyesi, işçi temsilcisi 1993 yılı için asgari ücretin miktarının 4 milyon 81 bin lira olmasını öngörüyordu. Kendisinin çalışması vardır. Bir sendikacı olarak bana da dağıtımını yapmıştır. 1993 yılında asgari ücret komisyonu üyesi bir sendikacının yaptığı çalışmanın resmi belgesidir. Bu belge de şu anda yine Asgari Ücret Komisyonunda bulunan bu arkadaşın 1993 yılı için öngördüğü, bilimsel verilere göre çalışarak çıkardığı asgari ücret rakamı 4 milyon 81 bin liradır.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) (Yerinden) - Net.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Brüt. Rakamlar brüt olarak çıkar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - E, yaklaştılar.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Nasıl? %30'dan fazla fark var Sayın Adaoğlu. 3 milyon ile 4 milyon kusur. %30 fark var. %35 fark vardır. Eğer %30-35'lik fark yaklaşık farksa ve önemli birşey değildir siz çalışanlara %40 yine yaklaşık bir rakam olduğuna göre %75 bir artış veriniz. Yaklaşık bir rakamdır yani. %40 net ücret artışı yerine %75 veriniz çünkü çok büyük bir fark değildir. Yani %35'lik bir fark...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yaklaşıldı dedim ben, yeterli demedim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - tamam yaklaşılarak veriniz efendim. %35'lik basit fark. %40'ı %75'e çıkararak, yaklaşılarak veriniz.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; hükümet sendikalarla görüşmektedir. Basından edindiğimiz bilgilere göre Sayın Maliye Bakanının son önerisi %40. Ücret ve maaşlara %40 oranında bir artış öngörmektedir. Sendikalar konu ile ilgili kendi örgütlerinde demokratik bir şekilde durum değerlendirmesi yapmaktadırlar. Geçen gün bana gelen habere göre öğretmenler, Orta Eğitim Öğretmenler Sendikası konu ile ilgili toplantı yaptılar ve bu artışların reel olarak günümüz ekonomik koşulları için yeterli olmadığını ve bu artışların daha da yukarı çekilmesi gerektiğini söylediler. Kanımca KTÖMS de aynı yaklaşım içerisindedir. Kamu-Sen ve diğer ilgili sendika olan KITAMS da aynı yaklaşım içerisindedir. Neden %40'ı reddediyor bu sendikalar? Çünkü bu sendikaların içerisinde iktisatçı uzman arkadaşlar vardır. Geçen sene bir çalışanın alım gücü ile bu yılki verilen bu artışlarla alımgücü arasındaki farkın çok iyi yapabilecek nitelikte bu sendikalar içerisinde arkadaşlarımız vardır. Ve diyorlarki... Tabii biz de bu hesapları yaptık. Ve diyorlar ki 1993 Ocak ayındaki bir maaşla 1994 Ocak içerisinde %38 - %40 net ücret önerisinin kabul edilmesi halinde çalışanların reel ücretlerin satın alma güçleri %15 - %20 oranında azalmaktadır.

Dolayısıyla hiç olmazsa 1993'deki satın alma gücümüzü koruyacak artışlar veriniz diye haykırmaktadırlar. Tabii haykırılan, istenen, çıkan daha çok yönlü sesler vardır. Hükümetinizin halkımıza ve çalışanlara sözleri vardır. Hayat pahalılığını vergiden muaf tutacaksınız dediniz. Vergi dilimlerini artıracaksınız dediniz. Vergi adaleti getireceksiniz dediniz. Şimdi yapılan bu müzakereler, bu görüşmeler süreci içerisinde vergilerle ilgili herhangi bir çalışmanın en azından verilen artış oranlarında vergi dilimlerinin de artırılması gerektiği bilinci ile hareket edilmesi gerekirken, sadece asgari ücretin üç milyona çıkarılmasından dolayı, üç milyonun asgari ücretin vergiden muaf olabileceğini söylemekle yetiniyorsunuz. Mevcut yasada, yanlış isem Sayın Coşar eski Maliye Bakanı beni düzeltsin, mevcut yasada asgari ücretin vergiden muafiyeti sözkonusu değildir. Zaten böyle olmadığı içindir ki Sayın Cumhurbaşkanı ile Sayın eski Hükümet Başkanı arasında veya hükümeti arasında büyük sürtüşmeler oldu. Eski hükümet asgari ücreti 1 Temmuz 1993 Temmuz'undan itibaren ikinci kes saptayıp yürürlüğe koymak isterken ve konu ile ilgili yasa geçirirken Denktaş, bu asgari ücret vergiye tabidir gerekçesi ile yasayı iade etmiştir. Yasayı geri iade etmiştir ve geri iade ettiği için de karşılıklı prestij savaşı yapılmıştır herhalde ve Ulusal Birlik Partisi Hükümeti de tekrar Mecliste konuyu gündeme getirmedi ve dolayısıyla ikinci kez sendikaların mutabakatına ve imzalanan protokollara rağmen bu uygulamaya konmamıştır.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - Getirdik Meclise ama uygulamadık.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Ondan sonra geçirdik.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Uygulamadınız. Ne ise önemli olan sonuçlardır Sayın Coşar.

Şimdi hâlâ, bu asgari ücretin vergiden muaf olduğu da muğlaktır. Soruyorum, saptanan yeni asgari ücret vergiden muaf mıdır? Veya böyle bir düşünceniz var mıdır? Mevcut yasaya göre asgari ücret vergiden muaf değildir.

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden) - Muaftır.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Sayın Koreli düzelteyim ben sizi. Asgari ücret vergiden muaftır. Esas...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ne zaman geçirdiniz o yasayı? Cumhurbaşkanı iade etti efendim geri.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Muaftır.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Geçirdiniz ve uygulamaya koymadınız. Tamam, tamam. Teşekkür ederim tamam.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Arada tekrar tekrar tespit edilen rakamlar doğrultusunda...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sayın Bayram geçirdiniz, anladım, teşekkür ederim. Siz geçirdiniz ve siz uygulamaya koymadınız.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Arada yapılacak değişikliklerle.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Zannedersiniz ki çok iyi birşey yaptınız. Yani uygulamaya koymamakla zannediyorsunuz ki çok iyi birşey yaptınız.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Biz sana kötü birşey yaptın demedik.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - E, tamam ben de hatırlatmaya çalıştım. İyi birşey yapmadığınızı hatırlatmaya çalıştım.

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayın lütfen.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Arada saptananlarla ilgili...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; karşılıklı konuşmayın efendim lütfen. Konuşmacının konuşmasının sonunda isteyen milletvekiline soru sorma hakkı verilecektir. Devam edin efendim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Çalışanların özlük ve ücret hakları ile ilgili olarak özellikle çok kısa bir süre önce Türk Parasının %13. oranında devalüe edilmesi nedeni ile önümüzdeki günlerde zaten büyük ölçüde keyfi olarak yapılan zamların çok acımasız boyutlara ulaşacağı, enflasyon canavarının çok daha açık bir şekilde saldırgan hale geleceği çok net bir şekilde görülmektedir. Dolayısıyla bizim bu aşamada hükümete yapmak istediğimiz bir uyarı vardır. Türk Parasının devalüe edilmesinden dolayı çalışanlara şu anda vermeyi öngördüğünüz %40, belki yarın %45'e de çıkarabilirsiniz.

Ancak bu net artışların önümüzdeki günlerde önümüzdeki aylarda eğer verdiğiniz sözünüzü tutmazsanız, hayat pahalılığını vergiden muaf tutmazsanız gelecek hayat pahalılığı ve enflasyon canavarı bu vereceğiniz net artışları da alıp, süpürüp götürecektir. Biz size bu meclis kürsüsünden bu uyarıyı yapmayı bir görev sayıyoruz. Burda hükümet kamu görevlileri ile ilgili olarak görüşmeler yapıyor. Sözümün başında da vurguladığım gibi kamu görevlilerinin ücret ve özlük haklarını bu meclis belirler, sendikalar da karışsın, Meclise bir ışık tutabilir. Ancak Meclisin de bu konuda bu sonuç aşamasına gelmeden önce Meclisin bilgilendirilmesi lazımdı. Bu çok anti demokratik çağ dışı bir yaklaşımdır. Meclisin bu müzakerelerden bilgisiz kılınması anti demokratik çağ dışı bir yaklaşımdır. Şimdi kamu görevlileri dışında çalışan on binlerce işçiler vardır, memurlar vardır, kitlerde kurumlarda çalışan insanlar vardır. Bunlar toplu sözleşmeye... gerçek, yasal, anayasal hakları olan, sendikal hakları olan toplu sözleşmeye tabidirler. Yıllardan beri bu sektörlerde çalışan insanlar toplu sözleşme yapmaktadırlar. Bu binlerce insanı 10 binlerce insanı, toplu sözleşme kapsamında olan insanlarla, sendikalarla toplu sözleşme görüşmesi yapılmıyor, toplu sözleşme kapsamında olmayan kamu görevlileri, sendikaları ile ilgili olarak toplu sözleşme serbest pazarlık müzakereleri yapılıyor. Burda bir terslik yok mudur değerli arkadaşlar. Bakın, yanlış anlaşılmasın altını çizerek söylüyorum. Kamu görevlileri sendikaları ile elbette ki görüşülecektir. Ancak gerçek toplu sözleşme kapsamında olan Cypfruvex, Sanayi Holding, TAŞEL, Tütün, Toprak Ürünleri Kurumu, Denizcilik, Turizm işletmeleri ve sair kurum ve kuruluşlarda çalışan on binlerce toplu iş sözleşmesi kapsamında olan sendikalarla ve çalışanları temsil eden temsil eden sendikalarla nerde toplu sözleşme görüşmesi yapılmıştır. Ben aylarca Cypfruvex Genel Müdürünün peşinde koşuyorum. Aylarca, nerde ise beni yarın obür gün greve götürecektir. Bugün gel, müzakere yapacağız diyor, ertesi gün adam telefona çıkmıyor veya kaçıyor. Eminim ki...

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)**  
- Biza bilgi verdiniz mi?

**İBRAHİM KORELİ (Devamla)** - Sayın Özkan, ben sizi bu konularda uyarmaya çalışıyorum. Ve uyarı görevimi yapıyorum. Ve bu da benim bir görevim olduğu inancındayım. Size söylemedim Sayın Ferdi Sabit'e söyledim. Yani şey değildir.

**DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Tarım**  
Bakanına söyledin, normal olanı yaptın.

**İBRAHİM KORELİ (Devamla)** - Tarım Bakanı vardı, ona söyledim. Şimdi ilgilenmedi diye bir yaklaşım da yoktur, onu da söyleyim yani. O değildir. Benim söylemeye çalıştığım bugün çalışanların özlük haklarını, ücret, maaş durumlarını hükümet görüşüyor. Toplu sözleşme, e kapsamında olmayan kamu görevlileri ile görüşüyor. Görüşün diyoruz. Ama toplu sözleşme kapsamında olan sendikalar ve çalışanlar, onlara bağlı olan sendikalar nerdedir? Şimdi çok önemli olarak söylemek istediğim bir husus vardır bu konuda. Yıllardan beri bu çok kötü bir adet haline getirilmiştir. Ve bu kötü adet ve uygulamalardan dolayı sendikalar robotlaştırılmıştır. Robotlaştırılmıştır bu memlekette sendikalar. Yıllardan beri bu böyle yapılırdı. Sayın Maliye Bakanı kamu görevlilerini, sendikaları çağırırdı %3, %5, %20 ne ise rakamlar al kuzum ver kuzum. Anlaşılır protokollar imzalanır, şak, şaklar yapılır, nutuklar atılır, şovlar yapılır.

**SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Kötü birşey mi?**

**İBRAHİM KORELİ (Devamla)** - Arkasından da al bakalım biz hükümet, devlet çalışanları ile bunu anlaştık. Alın kitlelere de bir talimat, bir kumanda. Geçmiş hükümetin yaptığı buydu. kumanda talimat. Biz bunu verdik. Hani toplu sözleşme, anayasal hak. Yasası yok daha onun. Onlara girmek gerekirse çok uzayacak girmeyeceğim. Toplu sözleşme hakları, sendikal, sendikalar, demokratik yasalar, toplu sözleşme yasaları. Bunlar programlarınızda mevcut inşallah kısa bir süre içerisinde ivedilikle Cıkla Yasasını geçirdiğiniz gibi ivedilikle bunları da getirir ve çalışanlar lehine demokratik içerikli yasalar çıkarırsınız. Ve size biz bu konuda da yardımcı oluruz. Demokratik olmaları kaydı ile yardımcı oluruz.

**İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden) - Cıkla Yasası.**

**İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi Öyle değil mi?  
Cıkla Yasasını ivedilikle getirdiniz Sayın Etkin**

**BAŞKAN - Sayın Koreli konuşmanız daha uzun sürecektir mi efendim? Sayın Koreli makul süreyi aşmak üzeresiniz. Toparlar mısınız?**

**İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Efendim, konuşmam uzayacak Sayın Başkan. Dolayısıyla sayın milletvekillerinin onayına başvurmanızı rica ederim.**

**BAŞKAN - Ne kadar daha uzayacak tahminen?**

**İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Uzundur konuşmam efendim. Çünkü halkın büyük sorunları vardır, halkın büyük beklentileri vardır.**

**SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Beş dakika verebilirsiniz.**

**BAŞKAN - Şu anda 40 dakikayı doldurmuş bulunuyorsunuz. 0 zaman...**

**SALİH USAR (Yerinden)(Devamla) - Beş dakika verebilirsiniz.**

**BAŞKAN - 15 dakikayı ben tolerans göstererek size 40-45 dakika uzatmış bulunuyorum. Şayet daha konuşmak niyetinde iseniz, kaç dakika daha konuşmak istiyorsunuz?**

**İBRAHİM KORELİ (Devamla) - 15 dakika daha.**

**BAŞKAN - 15 dakika daha. 0 zaman Yüce Kurulun onayına sunuyorum. Sayın Konuşmacı, konuşmasının 15 dakika daha süreceğini iddia etmektedir. Bu hususu onayınıza sunuyorum, Kabul edenler? Kabul edilmiştir. 15 dakika daha konuşma süreniz var. Buyurun Sayın Koreli.**



İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Geçmiş Hükümet bu mirası, bu yanlış adeti, bu yanlış alışkanlığı ve yanlış uygulamayı devam ettirmemeniz bakımından uyarılarımı yapıyorum Sayın Yeni Hükümet. Çünkü Sayın eski Hükümet otururdu, üç aşağı beş yukarı bitirirdi, protokolleri imzalardı, ondan sonra ben %50 konsolide ettim, %50 de hayat pahalılığı verdim. Cypfruvex sen de bunu yapacaksın. Sanayi Holding sen de bunu yapacaksın. Hani toplu pazarlık, hani...

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - Koreli ama neyi tenkit ediyorsun? Sen bugüne bak kardeşim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - İşte uyarıyorum aynı şeyi yapmasınlar Sayın Bakan. Sana söylerim kaynanam sen anla gelinim. Bunu anlamam lazım sen tecrübeli bir politikacı olarak.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) -Başladılar bile.

HÜSEYİN CELAL (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Doğrudan söyle.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Söylüyorum işte. Söylüyorum geçmişte böyle yapılırdı. Eğer toplu pazarlık, toplu sözleşme düzenine yeni Hükümetin saygısı varsa bunları yapmaması gerektiği konusunda uyarılarımı yapıyorum. Bundan gocunmanın, ne eski Hükümetin ne yeni Hükümetin gocunmanın hiç gereği yoktur.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sayın Koreli yarısı zaten eskidir.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Çünkü kuşkularımız var Sayın Bakan, Çalışma Bakanı. Hükümetinizin yarısı zaten eski hükümetin bir devamıdır. O yarım elma gönül alma hikayesi yani varolan biliyorsunuz. Şimdi onlar...

BAŞKAN - Sayın konuşmacı gündem dışına çıkıyorsunuz. Lütfen konuya gelin efendim.

**İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN** (Yerinden) - Seçimi çoktan bitirdik.

**ALİ ÖZKAN ALTINIŞIK** (Girne)(Yerinden) - Siz neyin devamısınız?

**İBRAHİM KORELİ** (Devamla) - Çalışanların, sosyal güvenlik konularına gelince sayın milletvekilleri; Anayasanın eşitlik ilkeleri çiğnenme pahasına işçilerle memurlar arasında çok büyük eşitsizlikler mevcuttur. Bunlar yıllardan beridir bu Meclis kürsüsünde gündeme getirilmiştir. Yıllardan beridir sendikalar bu dengesizlikleri, bu eşitsizlikleri gündeme getirmiştir. Fakat geçmiş hükümetler bu bir gerçektir ki bu eşitsizlikleri, bu dengesizlikleri gidermemişler ve Anayasanın eşitlik ilkesine rağmen bu rahatsızlıklar, çalışanlar arasında devam etmektedir. Bir kaç örnek vermek gerekirse, bir ikramiye olgusunu, bir kıdem tazminatı olgusunu ben bir sosyal güvenlikle ilgili bir olay olarak görüyorum. Kamu görevlisinin ikramiyesi vardır, vergiden muaftır. İşçinin kıdem tazminatı vardır vergiye tabiidir. Bundan daha büyük adaletsizlik, bundan daha büyük eşitsizlik olabilir mi?

işci statüsünde çalışanların, kamu görevinde, dışında, işci statüsünde ve memur statüsünde çalışan sosyal sigortalara tabi olan veya kendi nam ve hesabına çalışan sigortalıların emeklilik maaşlarına bir göz attığınızda adeta bir sefalet maaşı olduğunu hepimiz rahatlıkla söyleyebiliriz. Şimdi bakınız asgari bir sigorta emeklisinin maaşı bugün bir milyon 700 bin lira ile iki milyon 700 bin lira arasında değişmektedir. Bir milyon 700 bin lira maaş alan ezici çoğunlukta sigorta emeklisi mevcuttur. Şimdi Seçim Bildirgenizde söylediğiniz gibi sosyal sigorta emekli maaşlarının asgari ücret seviyesine çıkarılacağını söylediniz. Bununla ilgili çalışmalarınız var mıdır? Sosyal sigorta emeklileri tüm çalışanlar gibi bir beklenti içerisinde. Taban emeklilik maaşını asgari ücrete çıkarmanız halinde tabanla tavan arasındaki dengeyi de koruyacak mısınız? Çalışanların sosyal güvenliği ile ilgili olarak kurulan Sosyal Sigorta ve İhtiyat Sandığı Fonları ve bu fonlarda biriken paralar işçinin sosyal güvenliğine hizmet amacı ile kurulan bu fonlar özel bankalara peşkeş çekilmektedir düşük faizlerle. Peşkeş çekilmektedir. Bu işçinin sosyal güvenliğine yönelik Sosyal Sigorta ve İhtiyat Sandığı Fonları sosyal güvenlik fonu altında sosyal güvenlik bankası kurarak çalışanların istihdamına yönelik, çalışanların lehine özel bankalara peşkeş çekmekten kurtaracak mısınız? Faiz oranları özellikle son bir haftadan bura gelen %13.6 devalüasyondan sonra faiz oranları Türkiye'ye paralel olarak özellikle kredi faizleri %120 - %130'ların üzerine fırlamıştır. Mevduat faizleri %85-90 arasında seyretmektedir. Bunun karşısında işçinin ihtiyat sandığında biriken paraları, ihtiyat sandığının ödediği faiz işçiye %66'dır. Bu çok ciddi bir haksızlık değil midir? Bunun derhal gözden geçirilmesi gerekiyor. Ve en azından faizler arasında bir denge kurulması ve çalışanların paralarının bu gelişen enflasyon karşısında erimemesi sağlanmalıdır.

Sosyal sigorta... yine sosyal güvenliği ile ilgilidir bu çalışanların. Maktu yardımlar vardır. Bu maktu yardımlar gülünç boyutlardadır. Örneğin bir sigortalının gözlük ihtiyacı doğdu, sigortaya müracaat edecek doktor reçetesi ile beraber. Sigortanın kendisine verdiği para 250 bin liradır. Bir gözlüğün maliyeti 4 milyon, 5 milyon. Gözlüğün cinsine ve niteliğine göre değişmektedir. En az 4 milyon 5 milyon bir masraf yapan bir göz hastası, bir gözlüğe ihtiyacı olan bir sigortalı Sigortadan 250 bin lira maktu yardım almaktadır. Bu çok gülünç bir rakamdır. Analık sigortası yine 800 bin lira gibi çok gülünç bir rakamdır. Cenaze masrafı 400 bin lira gibi çok düşük bir rakamdır. Evlilik asgari ücretin iki katıdır. Bu asgari ücretin yeterli de olmasa artırılması nedeni ile bu asgari ücrete bağlandığı için devamlı bir artar durum arz etmektedir.

işsizlik ödeneği, şimdi Hükümet Programınızda ve Seçim Bildirgelerinizde işsizlere işsizlik ödeneği vereceğinizi söylüyorsunuz. Ne miktarda vereceksiniz? Mevcut Sosyal Sigortalar Yasasında işsizlik ödeneği artık bu parayı gidip almaya değer mi, değmez mi tartışması yapılmaktadır sigortalılar tarafından. Şu anda ödenen 18.000 lira günde işsizlik ödeneğidir.  $3 \times 18 = 54$ . 540.000 lira ayda işsizlik ödeneği. Sigortalar Yasasının öngördüğü bu. Asgari ücretin 75'te biri. Sizce bu yeterli midir? Şimdi asgari ücretin 3 milyona çıkması halinde %75'te biri. 40.000 lira günde. 30 günde.  $4 \times 3 = 12$ . 1 milyon 200 bin lira günde.

SALIK BAKANI ERGİN İLKTAÇ (Yerinden) - 1 milyon 200 bin lira ayda.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - 1 milyon 200 bin lira ayda asgari ücret bir işsiz için. Siz, sigortalıya değil, sigortasız olana bile işsiz olması halinde gençlerin, işsizlik ödeneği vermeyi taahhüt ettiniz. Bu taahhütlerinizi yerine getirecek misiniz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)- 5 yılda.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ve özellikle en azından mevcut yasada çok gülünç, komik durumda olan bu işsizlik ödeneğini enflasyon oranında, gerçekçi enflasyon oranında arttırmayı düşünüyor musunuz? Yani %104 oranında en azından.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; ben konuşmama burda son verirken, Hükümetin bir an önce toplu sözleşme kapsamında olan ve gelişen bu hayat pahalılığı ve enflasyon şartları içerisinde yaşam seviyesi, geçim seviyesi her geçen gün düşen çalışanların ferahlatılması için Hükümetin ve ilgili Bakanlıkların, ilgili bakanlıklara bağlı KİT'lerle ilgili sendikaların çok ivedi, derhal görüşmelerin başlaması için gerekli çalışmalarını yapmalarını talep ediyoruz. Çalışanların genelde özlük hakları, ücret hakları ve sosyal güvenlikleri ile ilgili tüm sorunlarının bugün olduğu gibi bundan sonra da takipçisi olacağız. Beni dinlediğiniz için hepimize sevgi ve saygılarımı sunuyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Koreli. Cevap vermek mi istiyorsunuz Sayın Bakan. Buyurun efendim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özellikle Koreli arkadaşımıza Hükümete ve Bakanlığımıza uyarıcı ve ikaz anlamında yaptığı eleştiri ve önerilerinden dolayı teşekkür ederim. Tabii ki muhalefet partisi ve bu konuda bir sendikacı olarak da böyle bir dönemde bu anlamda ikazlarının yerinde olduğuna inanıyorum ben. Tabii belli makuliyet ölçülerinde olduğu takdirde.

Şimdi öncelikle şunu belirtmek isterim. Hükümet beş yıl için göreve gelmektedir ve Hükümetimiz 12 Ocak tarihinde güvenoyu almıştır. Bugün de hesaplarsak çok kısa bir süre. Yalnız yasal düzenlemeler için espri yapıyor Koreli arkadaş, her zaman beni de gördüğünde Cıkla Yasası diye ivedilikle geçen bir yasa. Onun bir yasadan fazla bir tadilat olduğunu, düzenleme olduğunu bilmektedir arkadaşımız. Espri olarak kabul ediyoruz bunu. Bir yasal düzenleme çalışanlarla ilgili Hükümet Programımızda varolan, gerek sendikalarla ilgili, gerek toplu sözleşme grevle ilgili, referandumla ilgili ve bunun yanında birçok yasa tasarıları Hükümet Programımızda varolan yasal düzenlemelerin yapılacağı sözünü verdik ve bunun çalışmalarını da başlatmış durumdayız.

Öncelikle ben şundan başlamak istiyorum, en son söylediğinden Koreli arkadaşın. Evet toplumumuzda derin bir yaradır kesimler arasında bir ayrıcalık vardır. Kamu görevlileri, işçiler, çalışanlar arasında, sigortalılar arasında bir ayrıcalık vardır. ve bu bir yaradır ve biz Hükümet Programımıza da bunu koyduk, bu da ancak daha önceden de çalışması yapılan fakat bir türlü yasaya geçirilemeyen tek tip sosyal güvenlik sisteminin getirilmesi ile ve bu Yasanın geçirilmesi ile çözümlenebileceği gayet iyi bilinmektedir ve bu konuda biz çalışmalarımızı başlattık. Bütün sendikaları bir araya getirip, çalışan kesimlerin görüşlerini alarak, bir konsensus şeklinde bu Yasayı, tabii ki kısa sürede olacak bir iş değildir bu. Hükümet Programımız içinde var olan, ancak hedefleri çalışma Yasası ile ilgili, ana hedeflerimizden biridir bu ve bu konuda çalışmalarımızı da şu anda başlatmış durumdayız. Şimdi sosyal güvenlikle ilgili diğer detaylara geçecek olursak, sigorta emeklilerinin durumundan bahsetmiştir Koreli arkadaş, Sayın milletvekili. Sigorta emeklilerinin maaşlarının düzenlenmesi, yine bilindiği gibi kamu görevlileriyle ilgili protokoldan çıkan neticelere göre düzenleme yapılmakta ve eşel-mobil sistemine göre bu maaşlar ödenmektedir. Yalnız, şunu da bilinmesinde gerek vardır ki bu bir fondur ve bu fondan ödenmektedir. Emekliler ve şu rakamı verecek olursam herhalde çok şey ifade edecek. 147 milyar yalnız devletin kendi ödemesi gereken ve bugüne kadar maalesef ihmal edilen bir ödenek olması gerekirdi ki bu ihmal edilmiştir. 147 milyar, düşünün bu fonda olsaydı bu para, bugün emekliler aldıklarının belki de bir katı, iki katı fazla emekli maaşı alabileceklerdi ve bunun yanında birçok, biraz önce bahsedilen gözlükler olsun, bular yanında katkılar olsun, bunlar çoğaltılabilecekti. Şimdi biz kısa bir çalışma yaptık ve ileriki günlerde bunu da açıklayacağız. Daha önce bu yardımlardan bir kısmından bahsedeyim ben. Örneğin gözlük, yalnız sigortalılara veriliyordu bu yardım, biz emeklilere de verilmesi için bir çalışma yaptık ve bu gözlük parası, doğrudur, düşük bir miktardır veya diğer katkılar, bunları da fonun güçlendiği oranda biz verelim diyoruz, vermek istemeyen mi var? Neye göre

vereceğiz? o fondaki biriken paraya göre. Ben 147 milyar derken, sadece devletin vermesi gerektiğinden bahsettim, dahaları vardır. Büyük şirketler vardır, ihmal edilmiştir, Milyarlar, iki tanesinin ismini vermiyeyim. 14,12 böyle. Sadece birkaç tanesine. Belediyeler vardır, Girne Belediyesi.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Alsana, alacaksın.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Lefke Belediyesi, Mağusa Belediyesi, daha sıralayayım mı?

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Salih Bey soruyor niye almıyorsun?

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - E, alacaksın.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Alacağız, evet alacağız ama bunlar niye ihmal edildi bu kadar zaman bunu da sormaya hakkımız var herhalde.

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) - Salih Beyin alamadıklarını da alacağız.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Al bakalım, görelim.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - O büyük şirketlerden de alacağız, belediyelerden de alacağız, ama belediyelere de yardım da yapacağız. Yardım da yapacağız, bu görevidir devletin ve bunu yapması gerekirdi. Bugün fonlar sosyal sigortalarda, bugün bu rakam istenirse vereyim. 60 milyar vardır. Neyine yeter bu para? Hangi emeklisinin ne kadarını artıracaksın maaşının, ne kadarını bu katkıları vereceksin?

Diğer fonlara geçecek olursak, diğer fonlardan bahsetti Koreli arkadaş. İşte bu fonlar eritiliyor, bankalara peşkeş çekiliyor. Şimdi tabii bunun hesabı herhalde eskiden sorulması gerekirdi. Biz geldiğimiz tarihte bunu böyle bulduk. Böyle bulduk, böyle gidecek demiyorum kesin yanlış anlaşılmasın. Efendim?

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Eskiler de



ÖZKAN MURAT (Devamla) - Daha fazla böyle sol tarafa sordunuz da.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Geçmiş zamanda da sorulmuştu.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet, ihtiyat Sandığında büyük bir birikim vardır. Görünürde vardır. Bu birikimler, tabii, daha önceki Hükümete sormak lâzım.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - Sorulmuştur.

İLKAY KÂMİL (Girne) (Yerinden) - Hayır, bugünkü Hükümete sorun.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Bugünkü Hükümetin yaptıklarını da anlatacağım, neler yaptılar bu fonlarla ilgili.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Koreli'nin önerisini kabul ediyorsunuz yani?

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Neyi?

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Demin bir öneri yaptım, bu sosyal fonlar için.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Sosyal güvenlik bankası kurmak hedefimizdir evet.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Yandı memleket.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Bunu istiyorsa söyleyelim evet, bu hedefimizdir. Yani biz bu paraları sadece belli bankalarda tutmak ve faiz kazancı olarak düşünmek, yani erimemesi için, bunu sadece düşünmek değildir bizim düşüncemiz. Evet bu çalışanların hakkıdır da bu milyarları kendi bankalarını kurarak bu bankanın da paralarını çoğaltarak, yine kendi alanlarına hizmetler sunabilmesi için bu gereklidir. Ve bu bizim programımızda vardır, hedeflerimiz arasında da vardır. Sosyal

güvenlik bankası evet. Ha, bu demek midir ki şimdi bütün paraları biz özel bankalardan veya kamu bankalarından çekeceğiz? Hayır. Böyle niyetimiz de yoktur. Bu bir programdır. Ve kendi bankanı kurarsın, bunun detaylarına girecek değilim. Ancak...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Fikir olarak banka kuracaksınız?

ÖZKAN MURAT - Evet efendim.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - İyi bir şey değil mi?

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Sizin aklınız o kadar keser.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Bankacılık kurmak kötü bir şey midir?

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Kimin ne aklı kestiği kendine kalsın lütfen.

BAŞKAN - Lütfen karşılıklı konuşmayalım lütfen. Sayın Coşar.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Kimin ne aklı kestiği kendine kalsın.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - CTP'nin şeyi budur zaten eskiden beri.

BAŞKAN - Sayın Coşar, lütfen.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Biz eskiden gördük.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - CTP'nin felsefesi odur.

ÖZKAN MURAT - (Devamla) - Örnek vermek istemiyorum neler yapıldı eskiden.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Neler yaptığınızı gördük.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Felsefeniz odur zaten.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Bir bankaya verilen paranın hâlâ daha Başsavcılık tarafından soruşturulduğu bilinmektedir. Bilmiyoruz ne çıkacak sonuç ama...

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ S. SOYER (Yerinden) - Şeytanlığa işler akılları.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Üstelik de dört buçuk milyon Dolar verilirken aynı zamanda, aynı zamanda Sosyal Sigortalara ve İhtiyat Sandığına o ilgililerin var olan borçların tahsili ihmal edilmiştir. Acaba neden? Bu da önemlidir. Altmış sekiz milyar verilirken, yirmi dört milyar da bu tarafta borçları vardı ve hiç dokunulmadı onlara da. Bu hesap eder doksan milyar. Bunun hesabı nedir acaba?

FERDİ SOYER (Yerinden) (Devamla) - Salih Beyin aklı keser o işi.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Biz felsefeden bahsettik. Yanlış söyledik belki, felsefeniz sizin , açıklarız şimdi.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Efendim fonlarla ilgili görüşlerimiz bunlardır. Evet, uyuşuyor Sayın Koreli görüşlerimiz, bu konuda uyuşuyor. Kendine teşekkür ederiz, bu konuda uyarıcı nitelikte eleştiriler ve önerilerde bulunmuştur. Bu konuda çalışmalarımız devam ediyor. Emeklilerle ilgili fonlarda birikme olduğu kadar, o oranda artışlar da yapacağız. Buna ek, çalışanlara belli hizmetler de götüreceğiz. Hemen şunu

belirteyim, sağlık hizmetleri ile ilgili çalışmalarımız vardır. O da çalışanın yıllarca beklentisi olan, istediği doktordan hizmet alma ile ilgili bir hakkı vardı. Bununla ilgili de çalışmalarımızı yapıyoruz. Bu konuda da fonda birikmiş olan miktarlar oranında da hizmetleri götürmek hedeflerimiz arasındadır.

TANSEL DORATLI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bunlar yapıldıydı geçen defa.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Yapılmadı efendim. Yapılanları inkr etmiyoruz. Çok nisbi düzeyde çalışmalar yapılmıştır. Onların zerine biz de inşa ediyoruz. Biz demiyoruz temelden binayı yıkıyoruz ve baştan yapıyoruz. Biz binanın üstüne inşa ediyoruz. Bunu da takdir ediyoruz. Yani bu konuda da biz var olan şeyi de inkr etmedik hiç bir zaman inkrcılığa da kamadık.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Bu güzel.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Efendim, toplu sözleşme ve grev yasası, referandum yasası, yani çalışanlarla ilgili yasa tasarılarımızı hazırlıyoruz. İLO konvansiyonlarıyla ilgili yasa tasarılarımızı hazırlıyoruz. Ve dediğim gibi gibi çalışanlarla ilgili bir çok menfaatler temin edecek ve belli kuralları getirebilecek yasalarla, yasa tasarılarıyla da çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Ben tabiī asgari ücret konusunda daha fazla UBP'den bir şey beklerken, Sayın Koreli'den, bir sendikacı arkadaşımdan bu eleştiriyi aldım. Doğaldır, o da eleştirecektir. alışan kesim içinde çok emeği olan bir insandır. Bunu da takdir ediyorum. Ancak en azından şunu beklerdim ki şunu desin, yani şu gerçek inkr edilmesin veyahut da arpıtılmasın. Burda benim elimde bir tablo vardır.

ve bu tablo da yıllara göre artışların miktarları vardır. Örnek verecek olursak; 1985'ten 86'ya %63, 87'ye %20, 88'e %34.5, 89 da %69.4, 96 da %66.09. 91 de %52, 92 de %70 ve 94'te %118 dedi arkadaşım, biz %20 dedik yani değirmileştirdik. %118.30 yani bunu da diyelim, noktalarını da diyelim. Yani en azından bunu beklerdik ki ilk defa tarihinde gerçekten %100'le ama gerçekte evet en büyük artıştır asgari ücretin. En azından bunu takdir etmesini ve şunu da belirtmek isterim kendisinin sendikasında üye olduğu federasyonun da temsilcileridir bu asgari ücrette ve asgari ücret komisyonunda da oybirliği ile bu rakamlar tespit edilmiştir.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sen söylediğin beni bağlamaz Sayın Murat.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Yok sadece bunu söylemek istedim o kadar. Yani ille de bağlar demiyorum.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - O Komisyonun üyesi çıkardı geçen sene için 4 milyon getirdi. Geçen yıl için.

ÖZKAN MURAT - O da sendikacıdır tabii. Bu pazarlık meselesidir, sendikacısınız siz de ve bir pazarlık yaparsınız. İlk söylediğiniz hedef gerçekleşmez, bu bir pazarlık meselesidir. İşçi, işveren oturmuştur oraya, devlet temsilcileri bir pazarlık sonucu bu madde ayrılmıştır. Ve şunu da takdir etmesini isterdim Sayın Koreli'nin bu bilgisindedir. İlk kez indirimsiz bir asgari ücret tespit edilmiştir. Tarihinde bunu en azından takdir etmesini isterdim. İndirimsiz, biraz bilgi vereyim ben. Bir kriterler vardır. Bu kriterlerle ilgili de biz söz verdik, Mart ayında bu kriterlerin bir tüzüğe bağlamak için çalışma yapacağız. Yani bundan sonra asgari ücret komisyonu bir araya gelip uzun uzadıya tartışmalar yerine, belli kriterlere bağlayacağız ve bunu da işçi, işveren de, devlet temsilcileri de hemfikir oldu. Bu ülkede asgari ücret

tespit edilirken, o tüzüğe göre, o kriterlere göre tespit edilecek ve en önemli ipucunu de şundan verdik biz, indirim-siz yaptık biz bu defa. Bu demektir ki bu tüzüğe indirim bundan sonra girmeyecektir. Nedir bu indirim? Bütün kriterler belirlendikten sonra, bir rakam belirlenir ve denilir ki asgari ücret budur ama %15 indirim yapacağız. Neymiş bu asgari ücret ben hala daha tabii anlayamadım. Bir uzman arkadaşım sağolsun bir notu vardı bana. DPÖ'den bir uzman arkadaş. İşte bu pazarlık marjı için veya yardım verilir, örneğin akrabalarından gelen yardım. Şimdi bunun esprisi de yapılır bir soda bal, bilmem ne ve yani bu tür yardımlara veya yerde para bulur gibi bence hiçbir anlamı olmayan bir indirim yapılırdı ve ilk defa tarihinde bu belirlenirken bu indirimsiz belirlenmiştir. Bu ne demektir? Bu indirimsiz belirleme kural olarak bundan sonra taşınacaktır o tüzüğe ve bundan sonra indirim yapılmayacaktır, tarihinde ilk kez. Bunu da en azından takdir-etmesini beklerdim. Şimdi ben tabii sormak istemiyorum acaba 6 milyon mu yapsak, 7 milyon mu? Sayın Salih Coşar 5 milyon dedi.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Siz söylediniz, ben söylemedim.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Efendim?

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden)- 92'de siz söylediniz.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Sizin söylediğinizdi.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet, evet.

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ SABİT SOYER (Yerinden) , Gelip içinden baktığımızda tabloya gördüğümüzde ne yapalım. Dışardan baktığımızda bir şey görmedik.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet. Eğer ekonomimiz o noktada olsaydı, onu da verirdik Sayın Salih Coşar ama en azından bana saçı düşük diyenin, sırma saçlı olması lâzım, işte meydana.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Biz iddia etmedik.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sizin iddialarınızla, icraatınız uymadı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ne oluyor saçlara mı bakmaya başlandı şimdi?

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet. Hayır yani daha önce yapmış olsaydı böyle artışlar, hakları vardı söylesinler.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Saçlarım daha düşmedi yani?

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Sırma saçlı dedik biz onun için.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) , Tamam işte.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet. Temmuz'da 1,700,000 olduğu doğrudur. Fakat bu gerçekleşmedi, biz oran olarak açıklarken %120 olmuştur bu. Bir yıl öncenin resmi olarak alınan rakamından hareket ettik. Yoksa 1,700,000'den hareket etmiş olsak herhalde bu %60 civarında olurdu, ama Temmuz'dan. Hele 6 aylık, 6 aylık yoktur bu listenin içerisinde. Evet biz sözümüzü de verdik.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Çalışma Bakanı, benim söylemeye çalıştığım, UBP'nin işlediği suçta ortak oldunuz.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Nesine ortak olduk?

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - Yasa çıkardılar, uygulamadılar.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Ben diyebilirim bu kürsüden evet, Temmuz'a göre %60. Bu zaten rakamlar ortadadır.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - O zaman demeyecektin %126.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - %120 1 Ocak tarihi itibarı ile, resmi olmayan bir şeyi ben nasıl baz alayım?

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Verilmedi o para.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Verilmedi ki o para. Verilen para bir milyon yüz yetmiş üç. Bir milyon yüz yetmiş üçten üç milyona çıktığında rakamlar meydandadır. Ve tarihinde ilk defa oldu. Bunu en azından sendikacı arkadaşın takdir etmesi lâzımdı.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - Her şeye rağmen Sayın Murat, bu asgari ücretin yeterli olmadığına siz de inanıyorsunuz.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Asgari ücretin...

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - Cevap vermek mecburiyetinde değilsiniz. Bugün yeterli olmadığına siz de inanıyorsunuz.



ÖZKAN MURAT (Devamla) - Asgari ücretin de bugünkü optimum noktada yeterli olduğunu ben tasvip etmiyorum. Optimum noktada bu dengeyi böyle kurabildik biz.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - Benim söylemeye çalıştığım da odur.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Bunun üstünde bu defa işverenlerden olsun, özel sigortalılardan olsun, gelecek sorunları da bir düşünün. Bugün asgari ücret düzeyinden yukarı çıkarmıştır sigortalar.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İşte UBP onları hep düşünerek yapardı.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Daha evvelden düşünüldü fakat böyle bir oran çıkaramadı UBP maalesef. Niye acaba?

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Sterlin'e vurduğunda aynıdır Özkan.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Ben sterlin hesabı yapmıyorum.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ama vatandaş Sterlin'e göre alıyor aldığını.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Bana örnek gösterin, herhangi bir tarihte böyle bir artışın yapılabildiğini. Yapılmamıştır. Yüzdeler olarak. Hep meydandadır işte. Rakamlar yanımdadır.

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ S. SOYER (Yerinden) - Keşke UBP bıraksaydı biraz daha fazla para da daha fazla verelim.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Siz bulacaksınız. Hükümetler bulur parayı.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Senenin başındasın bul bakalım, ortasında değilsin.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben konuyu fazla uzatmak istemiyorum. Ancak şunu belirteyim ki, asgari ücret konusunda, biz yine yasal düzenleme yaparak, bundan böyle asgari ücretli veya çalışanı enflasyondan ve hayat pahalılığından korumak için üç kez hedefimiz vardır. Her yılda üç kez belirleme, bu Hükümet Programımızda vardır. Bu konuda da çalışmalarımızı yürütüyoruz.

Kamu sendikalarının şu anda Maliye Bakanlığı ile görüşmeleri devam ediyor. Şu anda dahi devam ediyor. Bu konunun, Mecliste tartışılmasının ne kadar doğru olup olmadığı konusuna girecek değilim. Ancak neticelendikten sonra, yasal düzenlemeleri gerekli olan meseleler mutlaka Meclise gelecektir. Daha önce öyle bir gelenek olup olmadığını da bilmiyorum. Onu da söyleyeyim. Bu sendikalarla Hükümet arasında olan bir pazarlık konusudur. Evet, bu da bir görüştür. Ben buna saygı duyuyorum. Ben eleştirdim de demiyorum bu görüşü. Ama Hükümetle sendikalar arasında, çalışanlar arasında bu bir pazarlık konusudur. Bu pazarlık neticelendiğinde yasal düzenlemeleri gerekli olan şeyler varsa Meclise gelir, ama bundan böyle eğer bu öneriniz doğrultusunda Hükümette bir görüş değişikliği olursa o ayrı bir konudur. Bu da bir görüştür. Buna da saygı duyarız. Yani pazarlık devam ederken bir taraftan da Mecliste pazarlık yapalım, o ayrı bir konudur.

Evet, benim söyleyeceklerim bunlardan ibarettir. Teşekkür ederim.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Soru sormak isitiyorum.

BAŞKAN - Çok kısa olmak kaydıyla.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Peki. Şimdi Sayın Bakan, yanılmıyorsam devletin yüz kırk yedi milyar borcu olduğunu söylediniz fonlara.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Fonlara değil, sigortaya.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Sigorta fonuna. Gerçekten bu çok önemlidir. Ve bu konuda bu borcu ödemek için bir düşünceniz var mı?

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Yerinden) (Devamla) - Bir plânlama yaptınız mı?

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet, bu biz geldiğimizde tabii böyle bulduk. Ama böyle kalacak da demiyoruz. Biz Hükümette bu konuyu görüşeceğiz ve Programımızda vardır. Devlet olsun, kişiler olsun, şirketler olsun, bu çalışanın bir hakkıdır ve bu çalışanın hakkı yerine getirilecektir. Ha bu nakit olarak bulunabilir, mal olarak bulur, verilir sigortaya, sigorta satar bunu, nakite dönüştürür veya kullanır çalışan lehine, o ayrı bir konudur. Ama bunun takipçisi olacağız kesinlikle. Bu paranın çalışanların lehine kullanılması yönünde ve tahsili yönünde çalışmalarımızı yapacağız.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa) (Yerinden) - Kısa bir şey de ben sorabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN - Buyurun.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden) (Devamla) - Bu sosyal güvenlik bankası ile ilgili bir görüş beyan ettiniz fakat hemen ardından şu anda bankalarda olan, özel bankalarda olan birçok fonun olduğu, fakat bu fonları da çekmek gibi bir düşünceniz olmadığını söylediniz.

ÖZKAN MURAT (Devamal) - Onu izah edeyim.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden) (Devamla) - Ha, lütfen bu konuyu.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Şimdi bu, şundan bunu söyledim. Biz şu anda bu paraları hemen çekip, işte bankada hazırdır kuralım, kasasına atalım diye bir yani hayatın kendisi akıyor.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden) (Devamla) - Hayır yani kurulduğu zaman, banka kurulduktan sonra ne yapacaksınız?

ÖZKAN MURAT (Devamal) - Biz bu konuyu, tabii detaylandırmadık şeyimizi, bu hedefimizdir. Bu kurulduktan sonra, bu bankaya biriken miktarların hemen yatırılması veyahutta senedi biten paraların aktarılması yönündeki hesaplamalar yapılacaktır. Hangisi doğru ise o yapılacaktır. Yani şu anda belki bu bankayı kurduktan sonra belli yerlerde bu fonların paraları olabilir. hangisi daha karlıdır, veyahutta hangisi daha paranın erimesini önler, o yönde çalışmalarımız olacaktır. Yani şimdiden ben detaylarını verebilecek durumda değilim ama şu anda banka kurulmamış ve bu paralar da vardır, biz bunu eritmekle yükümlüüz. Nereye götüreceğiz bu parayı ?

MUSTAFA AKINCI (Yerinden) (Devamla) - Şimdiyi söylemiyorum ben zaten.

ÖZKAN MURAT (Devamal) - ileride hedeflerimiz arasında, dediğim gibi vardır ve bunun ne oranda bankalarda, devlet bankalarında kalacağı ve ne oranda sosyal güvenlik bankasına yatırılacağı ve geliştirileceği porje de çıkarılacaktır bu konuda.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden) (Devamla) - Burada bir terslik var, öncelikle bu konuyu düşünün.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Teşekkürler.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bakan.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden) (Devamla) - Fonlardan yararlanmak için kuracaksınız bankayı ve diyorsunuz ki yine de dışarda tutmayı düşünüyorsunuz. Orda bir hazırsızlık var bence.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şimdi bilgiye sunuş işlemleri yapılacaktır.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Sayın Başkan, sataşma var söz istiyorum.

BAŞKAN - Şahsınızla ilgili mi?

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Grup adına.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Coşar.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Eskiden siz bize bu fırsatı vermezdimiz, bak demokrasi de getirdik hem Meclise, hem memlekete.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) , Hep siz konuşurdunuz nasıl, biz konuşmazdık.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde hiç konuşamıyorduk, konuşma imkânı yarattınız teşekkür ederiz.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Sağol.

SALİH COŞAR (Devamla) - Çünkü döne, döne hep aynı noktaya geliyorsunuz bu memlekette. Hiç konuşmadık : şimdiye kadar.

KENAN ATAKOL (Lefkoşa) (Yerinden) - Bir milletvekili tam 7 saat konuştu bu kürsüden.

SALİH COŞAR (Devamla) - Bu parlamentonun önünde yürüyüşlerin de, grevlerin de...

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Gücünüz yetmezdi onu engelleyesiniz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Açık hava toplantıları da herhalde biz yapmadık?

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Kürsüleri de engellediniz, BRT'yi de engellediniz? TRT'yi de engellediniz.

SALİH COŞAR (Devamla) - İlk kesim sizdiniz, biz değil.

KENAN ATAKOL (Yerinden) (Devamla) - Sayın Coşar, bir tek milletvekilinin bu kürsüden 7 saat konuştuğu gerçektir.

SALİH COŞAR (Devamla) - Vakidir 8 saat hatta.

KENAN ATAKOL (Yerinden) (Devamla) - 8 saat evet doğrudur.

SALİH COŞAR (Devamla) - 8 saat konuştuğu vakidir Sayın Durduran'ın. Rekor kırdıydı.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Gücünüzün yettiği kadar engellediniz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Konu ile ilgilidir Sayın Başkan, konuyla ilgilidir.

BAŞKAN - Buyurun.

SALİH COŞAR (Devamla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; 1976 yılından itibaren bu ülkede çok partili demokratik düzen devam etmektedir. Bu demokratik düzen içerisinde partilerin çeşitli görüşleri var ve partiler bu görüşler yelpazesi içinde merkez soldan, merkez sağa kadar dağılmaktadır. Bizim partimiz liberal görüşlü bir parti olmakla beraber, anayasanın sosyal devlet anlayışı ilkesinden hareketle bu ülkede genelde sol partilerin, hatta bir ara slogan olarak ortaya attığı çalışanlara dönük her şeyi yapmıştır. Örneğin bu ülkede asgari ücret vergiden muaf olsun konusunu biz 1982 de hayatiyete geçirdik. Biliyorsunuz bizim Anavatanımızda hala bu konu tartışılmaktadır, gerçekleştirilememiştir.

Çalışanların maaş ve ücretlerinin enflasyon altında ezilmesi için, enflasyonun üstünde bir artış getirilmesi ve bu artış getirilirken bunun bir toplu sözleşme düzeni ile yapılması isteği ile de bu ülkede 76'dan beri tatbik edilegelen, uygulanan bir sistemdir. Biraz evvel Sayın Koreli bu konu yasa ile düzenlenir, Meclise gelecektir şeklinde bir yaklaşımda bulundu. Şimdi aslında o konuda Sayın Bakan haklıdır. Toplu sözleşme düzeni bu ülkede devam etmektedir ve önemli olan o düzen içerisinde bir toplumsal uzlaşma ile maaş ve ücretler saptanıyor mu, saptanmıyor mu? Esas konu budur. Bu düzen bu ülkede yaratılmıştır. Bu düzeni geliştirmek konusunda da birtakım çalışmalar yapılırsa biz bu çalışmalarını alkışlarız, yardımcı oluruz, kutlarız. Ama bu ülkede bir çatı, bir yapı vardır. Bu yapı alınmıştır sizin tarafınızdan ve bu alınan yapıyı daha fazla geliştirebilirsiniz. Ha, biz açık havadayız, hiç bir şey bulmadık diye konuları takdim etmeye devam ederseniz, o zaman biz de süreye, bazen iddia ediyorsunuz ya, işte bir aydır, beş haftadır, dört haftadır. O zaman biz de size bir özdeyişi hatırlatırız, "olucu çocuk belli olur."

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) - Göreceksiniz yakında.

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Asgari ücretten belli olur.

SALİH COŞAR (Devamla) - Tamam kardeşim, yani biz şunu bunu demiyoruz. İnşallah memnun oluruz, yapılırsa memnun oluruz. Sadece artıları eksileri bu kürsüden söylemek de bizim görevimiz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)- Artıları da söyleyin.

SALİH COŞAR (Devamla) - Asgari ücret konusunda sizin söylediğinizi ben bu kürsüden söyledim. Biz asgari ücret şu olsun, bu olsun diye bir yargıda bulunmadık. Bu bir. Yüzdelliklerle mukayese yapmak doğru bir yoldur. Yani mukayese zaten iki şekilde yapılır. Ya katla mukayese yaparsın, ya rakamları birbirinden çıkararak mukayese yaparsın. Başka yol yoktur. İki yol vardır. Yaptığınız mukayese doğrudur. %118 kusur bir artış gelmiştir. İyi bir artıştır.

ERGİN İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - İndirimsizdir.

SALİH COŞAR (Devamla) - İyi bir artıştır. Yöntem önemli değil. Önemli olan ulaştığın rakamdır. İndirimsizdir, indirimlidir onlar yöntemdir. Önemli değil.

ERGİN İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - Hayır, özde.

SALİH COŞAR (Devamla) - Önemli olan %118 bir artış gelmiştir. İyi bir rakamdır, ama bu işte en yüksek orandır şeklinde bunu övmek de yanlıştır. Çünkü her yılın enflasyonu farklıdır. Öyle yıl olabilir ki enflasyon olmaz, o zaman %20 artış oldu geçmişte. Yıl oldu enflasyon yüksekti, %50 artış oldu, %60 artış oldu. Mühim olan asgari ücretin ki bu bir taban maaştır bize göre. Ücretler genelde bunun üstündedir. Tatminkâr olmasıdır ve belli bir yöntemle ulaşılmasıdır. Bunu aslında Dolar bazına çevirirseniz, tam Dolar bazında ödeme yaptınız neticesidir. Çünkü Ocak ayında Dolar sekiz bindi. Şimdi Dolar, resmi rakamı söylüyorum ben, on yedi bin altı yüz, on yedi bin beş yüz. Resmi rakamı aldığınızda da sekiz binle on yedi bin altı yüzü mukayese ettiğinizde bu artış %117'dir ki yaptığınız iş Dolar bazında Ocak 93'ü veriyor demektir. Ocak 93'ü veriyorsunuz demektir.



MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Tevil ediyorsunuz kurları.

SALİH COŞAR (Devamla) - Ocak 93'ü veriyorsunuz. ama biz kötü yaptınız demiyoruz. En azından Dolar bazında mukayese ettiniz.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Sterlin bazında daha fazla.

SALİH COŞAR (Devamla) - Dolar bazında muhafaza ettiniz.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Sterlin geçti.

SALİH COŞAR (Devamla) - O da bir başarıdır. O da bir başarıdır, Dolar bazında muhafaza ettiniz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Dur bakalım nereye getirecen şimdi.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Sterlin bazında geçer.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Dinleyin Hocayı bakalım nereye varacak.

SALİH COŞAR (Devamla) - Şimdi ben Hükümet programında da vurgulamak istedim. Dedim ki, artık eski sol yoktur.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Slogan solu.

SALİH COŞAR (Devamla) - Slogan solu hiç kalmadı. Değişim, geç bunları, göster kendini, hep bunları dinledik. E güzel. Bunlar hepsi güzel. Hayır biz memnun olduk. Ama yeni değişimde devletçilik yoktur. Değişim tanımının içinde devletçilik kesinlikle olamaz. Eğer varsa o değişim değildir. O yeni vizyon değildir. O sizi 21'inci asıra götürebilen bir düşünce yapısı değildir.

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) - Ekonomide söylediğiniz şeydir?

SALİH COŞAR (Devamla) - Evet bu mümkün değildir. Değişim demek, devlet bu işlerin içinde olmayacak demektir.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)- Sosyal devlet...

SALİH COŞAR (Devamla) - Sosyal devlet başka. Sosyal devlet yapılan düzenleme içerisinde elbette ki vatandaş korunacaktır. Vahşi bir kapitalizmden bahsetmiyoruz. Ama devlet prim satmayacak. Devlet bankaları kurmayacak. Biz bunları yapamadık arkadaşlar. Bak burdan itiraf ediyoruz. Biz bunları değişim süreci içerisinde, tutucu süre içerisinde geç başladık. 86'da başladık, 87'de başladık, yavaş yavaş biz bundan çıkmaya başladık. Bir yere kadar getirdik. Biz beklerdik ki, siz bu dünyadaki değişim rüzgârlarına bakarak, dünyadaki değişikliklere bakarak bu küçülen dünyanın, evlerin içine giren dünyaya bakarak öğrensiniz ve bizim yaptığımızdan daha süratli bunları yapasınız. Şimdi ben baktım dün beyanatınız da var, bugün bu kürsüden de beyanatınız var. Efendim İhtiyat Sandığı paraları A bankası, B bankası, C bankası tartışması. Evvelâ şunu bu kürsüden söyleyelim

ki, devlet bankaları dışındaki bütün bankalar da kamu bankalarıdır. Kamunundur. Halkındır. Ekonominindir. Kimsenin özel bankası... Evet özel sermayesi olabilir orda ama banka kamuya çalışan bir müessesesidir, bu bir.

İki, amir hüküm de var gerçi İhtiyat Sandığı Yasasında ama, olmasa da o paraların muhafaza edilirken, muhafazada iki koşul var. 1. Resmi hiçbir şey yatırılmayacak. 2, en çok nemalan- dırılacak. Tabii artı bu toplumun parası olduğuna göre ekonomiye de kanalize edilecek. Ekonomiye girecek. Ama esas burda iki koşul var. Birincisi, riskli işlere girmeyecek, çünkü işçinin parasıdır, halkın parasıdır. İki, en çok nerde nemalanabilirse güvence içinde o işe yazılacak. Koşul bu. Şimdi ben tabii doğrudur yanlıştır, onu da söyleyin yani doğrudur aldığımız, yanlış olabilir onu baştan söylemiş olayım. İşte biz İhtiyat Sandığı paralarını şeye yatırmayalım, bankalara yatırmayalım bir görüş devlet şirketlerine kanalize edelim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden) Öyle birşey yok.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yanlışsa memnun olurum.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yanlıştır. Kesinlikle öyle birşey yok.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yanlışsa çok memnun olurum. Bu konu bana verilen bilgi ve duyuru geçen toplantıda tartışılmıştır. İhtiyat Sandığı Yönetim Kurulunda bu konu tartışılmıştır. Sayın Bakan bunu lütfen araştırsın.

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ S. SOYER (Yerinden) - O konuyu görüşeceğiz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Lütfen araştırın bu konu tartışılmıştır.

FERDİ S. SOYER (Yerinden) (Devamla) - E bütün yerlerde eliniz ve kolunuz ve kulağınız mı var?

SALİH COŞAR (Devamla) - Estağfurullah efendim. Bu ülkede politikacıyız, elbette bu ülkede olan her şeyden haberdar olacağız.

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Parti odalarında mikrofon var yahu.

SALİH COŞAR (Devamla) - Bu tartışılmıştır lütfen araştırın. İnşallah bu hataya düşmezsiniz.

İki, 1986 UBP-TKP koalisyon döneminde de sigorta paralarıyla İhtiyat Sandığı paralarıyla banka kurulması gündeme geldi. Biz o dönemde de karşı çıktık ve muvaffak olduk karşı çıkarak.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Muvaffak olmadınız. Hükümet...

SALİH COŞAR (Devamla) - Yok yok kuracaktınız o bankayı. Biz Hükümette varken ve o parti varken siz öyle banka kuramazdınız. Çünkü olmazdı öyle banka. Ben bu konuda da bilgi vereyim. Bir kere devletin zaten devlet bankacılığında elini ayağını çekmesi gerekir, bu yanlış.

İki, bankacılık son 10 yıldaki araştırmalar, son 10 yıldaki araştırmalar göstermiştir ki, geçen gece bu konuda bir açık oturum vardı izlemişseniz.

Uzmanlar rakamlarla bunu ortaya koydular. Öz kaynağı aldığımız zaman getirisi enflasyonun yarısı kadardır son on yılda. Tabii istisna 3-5 tane çok güçlü banka olabilir. Ama genelde bankacılık sisteminin getirisi, öz kaynağı esas alındığında enflasyonun yarısı kadar getiri getirmiştir. Batanlar ayrı, riskler ayrı. Riskli krediler, batacık krediler, geri dönmeyen krediler ayrı. Bu fevkalade riskli bir iştir. Çok kârlı bir iş değildir. Dolayısıyla işçi paralarıyla biz banka kuruyoruz, şunu yaparız, bunu yaparız gibi yaklaşımlar bugünkü ekonomik konjektürde ve anlayışta makbul anlayışlar değildir. Bunu da bu kürsüden söylemek bizim görevimizdir.

Bir hususu daha buradan söylemek istiyorum. Bu paralar hem ekonomiden çekilmemesi gerekir benim kanımca. İkincisi en çok nemayı risk faktörünü de göze alarak en çok nemayı nerden alabilirse oradan alması gerekir. Yani bu bir çeşit ihale gibi, açık artırma gibi bir sistem içerisinde olması gerekir. Tabii o onun ahpabıdır, o onun kardeşidir, o onun bilmem nesidir, para oraya yatırılınsın diye bir iddiam yok ama neması risk faktörü göze alınarak, nema nerde çoksa parayı elbette ki orda değerlendirmemiz gerekir.

Gene bu kürsüden Sayın Bakan işte Devletin bu fonlara 147 milyar borcu olduğunu söylediler. Doğrudur. Devlet yasada üçüncü ayak diye tabir edeceğimiz katkıyı bu fonlara yatıramamıştır. Yatırmamıştır demiyorum, yatıramamıştır. Yatıramamıştır. Niçin yatıramamıştır?...

AHMET DERYA - (Lefkoşa)(Yerinden)- Niçin yatıramamıştır?...

SALİH COŞAR (Devamla)- Sizi göreceğiz. Yatırıp yatıramayacağınızı göreceğiz. İnşallah yatırılırsınız.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Yatıracağız Hoca.

SALİH COŞAR (Devamla)- Şimdi bu gibi fonlara zengin ülkeler İskandinav ülkeleri gibi sömürgecilikte çok zengin olan ülkeler de %60-70'e kadar hatta batı ülkelerde %100'e kadar katkı var. Bu bir gerçektir.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Devlet katkısı.

SALİH COŞAR (Devamla)- Evet, devlet katkısı var. Yardımı var. Ama bu yardım bugün topraklarında güneş batmayan İngiltere'yi sarsmıştır. Bu yardımı bugün Doğu Almanya ile birleşen Batı Almanya ve dolayısıyla Almanya sosyal fonlarında tehlike var, götürmemektedir. Amerika'da en zengin devlet bu, yoktur. Amerika'da yoktur. Amerika'da sigorta sistemi özeldir. Gelelim bizim ülkemize. Biz yatıramadık. Neden yatıramadık? Çünkü 1957'de sigorta Kıbrıs'ta kurulmuştur. 1957'den 1974'e kadar sigortaya yatırım yapan vatandaşlarımız var. Bu yatırımlar 1974'ten sonra 77'de bu tarafta kurulan sigortaya intikal etmedi ve 1977'de bizim kurduğumuz sigorta 1957-1974 yükünü sırtına aldı. Sırtına aldı. Binlerce sigortalıyı, hiç prim yatırmamış olmasına rağmen bu sigorta, bu fon, bu sandık, karınca kararınca ödedi. Karınca kararınca ödedi. Ama tatmin etti mi? Edemedi ama ödedi. Nerden ödedi? Devletin bütçesinden ödedi. İşte bu bir katkıydı. Bu bir katkıydı. O üçüncü ayağı veremedi ama bu yükü sırtına aldı. Kim? Devletin hazinesi. Şimdi Devletin hazinesi bu yükten daha kurtulmadı. Daha kurtulmadı. Benim hatırladığım 1089 kişi var halâ ödenir.

Yeni sigortalılığı gereği de 74'ten evvel yazdığı primler varsa prorata olarak yine hazineye yük yükler, tahmin eder. Kıbrıs'ta kendine özgü, kendine has nevi şahsına münhasır durum var.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - "Suigeneris."

SALİH COŞAR (Devamla) - Ha "suigeneris" durum var bu memlekette. Yani bu memleket böyle zembil ile indi her şey tamam. Devlet kurmak kolay mı? Devleti kurduk ama böyle yükleri de sırtımıza alarak, kamburları alarak bu noktalara geldik. Ha bir oranda biz bu kamburları atabilmişsek bahtiyarız, kalanları atmak da sizin görevinizdir. Ama bu gerçekleri bileceksiniz.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Bir çırpıda aldınız 1200 kişiyi. Devlete yüklediği kambur ne kadardır Sayın Coşar?

SALİH COŞAR (Devamla) - Bu memlekette alınmadı durdu o ayrı da, bu memlekette yaşayan insanlara istihdam yaratmak senin görevindir.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Bir gecede mi? Bir gecede seçim kaygılarıyla.

SALİH COŞAR (Devamla) - İstihdam yaratmak da görevinizdir. İçinden çıkamadınız ve herhangi bir şeyin böyle daima konuları tevil etmeyi bir marifet zannedersiniz.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Ona kaynak bulurdunuz da buna bulamadınız?

SALİH COŞAR (Devamla) - Bir marifet zannedersiniz burda tevil yapmayı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ya bazı sendika var, bunu da ekle. Bazı sendikalar vardır şu hiç yatırım yapmadığı halde fişledikleri, bunlar ne oldu?

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Oy kaygısı ile.

SALİH COŞAR (Devamla) - E ya siz o kadar konulara vakıf değilsiniz ki biraz evvel de dile getirdiniz. Sayın Koreli de size söyledi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sigortaya bir kuruluş para yatırmadığını yazdı.

SALİH COŞAR (Devamla) - İşsizlik sigortası getiriyorsunuz. Hiç sigortalı olmayana işsizlik parası ödeyeceksiniz. Nerden ödeyeceksiniz?

SAĞLIK BAKANI ERGİN ABDULLAH (Yerinden) - Bağışla.

SALİH COŞAR (Devamla) - Nerden ödeyeceksiniz? Hade ödeyin. İnşallah ödersiniz. İnşallah kaynak bulursunuz ve ödersiniz. Biz bu ülkedeki kaynaktan bahsediyoruz. Biz bu ülkedeki yapılan işlerden bahsediyoruz. Çünkü bunları gündeme getirdiniz. Gündeme getirdiğiniz konularda biz politikacı olarak sizleri uyarmak bizim görevimizdir. Siz bunları dinlerseniz işinize geleni yaparsınız, işinize gelmeyi yapmazsınız. O da sizin göreviniz. Biz size ille bunu yapın diye bir şeyi empoze etmeye de niyetimiz yok. Sadece biz söyleriz, görevimizi yaparız, istediğinizi algıyorsunuz istediğinizi algılamazsınız. O sizin göreviniz. Ama belli gerçekler her ortaya konduğunda konuları tevil etmek de bir marifet değil Sayın Usar. Bu da bir beceri değil yani.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Politikaya...

SALİH COŞAR (Devamla) - Tevili tevil etmek de zor birşey değil yani. O da kolay.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Realitedir Sayın Coşar. Ona para bulurdunuz.



SALİH COŞAR (Devamla) - Bu memlekette işsizlik var , istihdamın atıldı, istihdam edilen kişileri kulağından tutup sokağa atmak da marifet değil. Şimdi ister misiniz ona dönelim yine. Gerek yok. Gün gelir döneriz.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Ne zaman aldınız?

SALİH COŞAR (Devamla) - O da marifet değil. Kapı açıp herkesi sokağa atmaya.

SALİH USAR (Yerinden) (Devamla) - Ne zaman aldınız?

SALİH COŞAR (Devamla) - Sokağa atmaya marifet değil. 6 ay evvel alınanı da attınız sokağa. Evet.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Hangi yöntem ile aldınız Sayın Coşar?

SALİH COŞAR (Devamla) - Temennimiz bu ülkede bulduğunuz, bulduğunuz bu yapıyı, bu striktörü geliştirmenizdir. Evvela neyi bulduğunuzu, ne bulduğunuzu iyi kavrayın da ondan sonra daha rahat konuşalım. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

MEHMET CİVA (Yerinden) (Devamla) - Gölge etme başka ihsan istemeyiz.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Coşar.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Enkaz.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Hoca zannederim enkazın manasını sen unuttun. Öyle zannediyorum.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Enkaz.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Öyle zannederim unuttun sen enkaz ne demektir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şimdi bilgiye sunuş işlemleri yapılacaktır. Demokrat Parti Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Kenan Akın'ın yurt dışı izin istemi. Okur musunuz?

KATİP -

4. 2 . 1994

KKTC Meclis Başkanlığı,  
Lefkoşa.

7-14 Şubat tarihleri arasında yurt dışında olacağımdan izinli sayılmamı rica eder, saygılar sunarım.

Kenan Akın  
D.P. Gazi Mağusa Milletvekili

BAŞKAN - Gerekli izin verilmiştir.

Lefkoşa Milletvekili Sayın Kenan Atakol izin isteminde bulunmuştu, fakat bu izin istemini geri çekmiştir. Bunu da bilginize getiririm.

### III. SORULAR VE YANITLAR

Sayın milletvekilleri; birinci kısım üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi dördüncü kısma sorulara geçiyoruz. Bu kısımda İçtüzüğün 107'nci ve 111'inci maddesi kuralları çerçevesinde sözlü sorusu olanlar sorularını kürsüden sorabilecekler

ve bu soruları yazılı olarak Başkanlığa vereceklerdir. Sözlü sorular hemen yanıtlanabilecek nitelikte olmalı, araştırma gerektirmemelidir. Sorular ayrıca kısa, gerekçesiz ve kişisel görüşler ileri sürülmeden sorulmalı ve Hükümet adına Başbakanın veya hangi bakanın yanıt vermesi istendiği belirtilmelidir.

Sözlü sorusu olanlara bu çerçevede sorularını kürsüden sormak üzere söz vereceğim. Sözlü sorusu olan var mı?

İLKAY KÂMİL (Girne)(Yerinden)- Benim var Sayın Başkan.

BAŞKAN- Buyurun.

İLKAY KÂMİL (Girne)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son günlerde yapılan bazı açıklamalarda Teknecik Santralının ihmal nedeniyle bitirilemediği ve santral için eğitilmesi gereken personelin eğitime gönderilmediği belirtilmektedir. Hangi ihmal nedeniyle Teknecik Elektrik Santralının verilen süre içerisinde bitirilemediğini ve geçen Hükümet döneminde eğitim maksadıyla Anavatan Türkiye'ye personel gönderilip gönderilmediği konularında Sayın Başbakanın veya ilgili Bakanın Millet Meclisine bilgi vermesini saygılarımla rica ederim.

Sayın Başkan; eğer müsaade ederseniz bir sorum daha var, kalkmışken sorayım.

BAŞKAN- Buyurun.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Tarımla ilgiliyle birkaç dakikacık izin verin.

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden)- İçeride görüşmesi vardır.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Gelecek birleşim cevap veririz. Gelecek toplantıda cevap verir, haftaya.

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Bekleriz yahu, bekleriz gelsin.

BAŞKAN- İlgili Bakan veya Başbakan Mecliste hazır değilse haftaya da cevap verilebilir efendim.

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Peki soralım mı Sayın Başkan?..

BAŞKAN- Öteki sorunuza geçebilirsiniz.

GENÇLİK, SPOR VE ÇEVRE BAKANI SERDAR DENKTAŞ (Yerinden)- Biz cevap verelim istersen.

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Sayın Gençlik, Spor Bakanı cevap verebilir herhalde. O şekilde birşey verdi. Farketmez yani. Önemli olan bu cevabı alalım.

Üreticinin elinde bekleyen zeytinyağının alınıp alınmayacağı konusunda bugüne kadar herhangi bir açıklama yapılmamıştır. Eğer alınmışsa ne miktar zeytinyağı alınmıştır? Alınmamışsa alım ne zaman başlayacaktır?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Bunu sen sormamalıydın...

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Konu ile ilgili Sayın Bakanın Kurula bilgi vermesi saygı ile rica olunur.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bunu sen sormamalıydın dostum.

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Neden Sayın Adaoğlu?...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Geçen seneki daha miraslar duruyor.

İLKAY KÂMİL (Devamla) - Bu geçmiş miraslardan vazgeçerseniz Sayın Adaoğlu, Hükümet olma sorumluluğunu daha ciddi bir şekilde idrak edeceksiniz.

BAŞKAN- Lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bunu strateji açısından sana hocalık yapıyorum.

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Geçmişte bizim yapmadığımız herşeyi eğer örnek alırsanız zannedirim bu topluma vereceğiniz fazla birşey olmaz.

BAŞKAN- Sayın Kâmil sorularınız tamamlandı mı efendim?.

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Evet efendim.

BAŞKAN- Alayım yazılı olarak lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bir gecede herşey kötü ya da güzel olmaz ya sabahtan akşama...

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- 92 ürününden ne kadar almışlardır onu önce yanıtlasın Sayın İlkay Kâmil.

İLKAY KÂMİL (Girne)(Yerinden)- Cevabı verelim hemen şimdi.

BAŞKAN- Lütfen karşılıklı konuşmayalım.

Tekrar, Sayın Bakan teşrif etmişlerdir, lütfen okur musunuz. Birinci soruyu, Teknecik Santrali ile ilgili olarak.

KÂTİP-

Son günlerde yapılan bazı açıklamalar Teknecik Santralini ihmal nedeniyle bitirilemediği ve santral için eğitilmesi gereken personelin eğitime gönderilmediği belirtilmektedir. Hangi ihmal nedeniyle Teknecik Elektrik Santralini verilen süre içerisinde bitirilemediğini ve geçen Hükümet döneminde eğitim maksadıyla Anavatan Türkiye'ye personel gönderilip gönderilmediği konularında ilgili Bakan tarafından bilgi verilmesini saygılarımla rica ederim.

İlkay Kâmil  
UBP Girne Milletvekili.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Cevabını biliyor İlkay Bey, ona göre ha... Çünkü gönderdim diyecek.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Adaoğlu kopya verme, kopya verin.

BAŞKAN- Sayın Bakan, buna hemen cevap vermek ister misiniz? Çünkü ikinci bir sorusu daha var Sayın milletvekilinin.

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI M. FERDİ SOYER (Yerinden)- Buyurun onu da dinleyim.

BAŞKAN- Onu da dinliyorsunuz. Okuyunuz lütfen.

KÂTİP- İkinci soru;

Üreticinin elinde bekleyen zeytinyağının alınıp alınmayacağı konusunda bugüne kadar herhangi bir açıklama yapılmamıştır. Eğer alınmışsa ne miktar zeytinyağı alınmıştır? Alınmamışsa alım ne zaman başlayacaktır?

Konu ile ilgili olarak Hükümet Başkanı veya ilgili Bakanın bilgi vermesini saygılarımla rica ederim.

İlkay Kâmil  
UBP Girne Milletvekili.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ S. SOYER -  
Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle soru sorulduğu  
an Genel Kurul salonunda bulunamamaktan ötürü özür dilerim.  
Ancak petrollerde bir problem vardı, onunla ilgili görüşmelerim  
vardı ilgililerle. Ondan ötürü diğer taraftaydım, bu bakımdan  
belirtmek istiyorum.

Şimdi Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Teknecik'te  
oldukça iyi ve ülkemizin gelecekte elektrik ve enerji sorununda  
önemli bir şah damarını oluşturacak olan bir santral yapımı  
başlamıştır ve devam etmektedir. Ve önemli ölçüde de mesafe  
alınmıştır. Bize gelen raporlara göre Mart 94'te bu santralin  
bitmesi sözkonusudur ve bunun bize devredilmesi beklenmektedir.  
Mart 94'te. Ancak birtakım nedenlerden ötürü, sebebini kuşkusuz  
daha sonra ilgili bakanla yapacağımız ikili görüşmelerde de,  
benim önüme gelen raporlarda da gördüklerim noktayla detay-  
larını öğrenmek de istedim bir kısım nedenlerden ötürü yapıl-  
ması gereken ama gerçekleştirilmeyen bazı işler çerçevesinde  
gerek yapımcı, gerek bu işe finans sağlayan yetkililerle yaptım  
görüşmelerde önümüze bir tablo çıkarılmıştır. Bu tabloya  
göre orada bir kuyunun daha kazılması gerekiyor. Böylece elde  
edilen suyla santralin ihtiyacı üretim ihtiyacının karşılanması  
gerekiyor. Bu kuyu bugüne kadar kazılmamış. Bunun üzerine  
o kuyunun kazılması için uygun platformun hazırlanması gereği  
ile ilgili daireleri görevlendirdik, platform hazırlandı, sondaj  
makinası Derince'deydi, Derince'den sondaj makinasını işini  
sonuçlandırıp bu bölgeye gelmesi için harekete geçittik. Kısmet-  
se önümüzde bir aylık dönem içerisinde, bu kuyuyu kazıp santralin  
hizmetine sunacağız.

İkincisi, ikinci bir ishale hatdının yapılması gerekiyordu. Fakat bu ikinci ishale hattı yapılmadı. Bir tek ishale hattı yapıldı ve projenin içerisinde yer alan ve iki ishale hattının gereği olan bu projeye bağlı olarak ikinci bir ishale hattı yapılmaması nedeniyle santralin faaliyete geçmesi ile bu santralin emniyetinin önemli ölçüde tehlikeye gireceği bize belirtilmiştir. Bunun üzerine ikinci ishale hattının yapımı için ilgili daire ve birimler harekete geçirilmiştir. Bu arada geçmiş dönemlerde burada bulunan ve bu santral maksatları ile devreye sokulmaya çalışılan bir kuyunun şu an için tasarruf ve üzerinde kullanım hakkı çerçevesinde büyük bir uyumsuzluk olduğu ve büyük bir proplem yaşandığı tespit edildi. Bu kuyu Çatalköy Belediyesi tarafından sahipleniyor. Fakat Çatalköy'ün belediyesinin sınırları dışında ve bu kuyunun suyunun bütünü ile santrale yönelik olarak kullanılması gerekiyor. Bunun için şimdi ilgili kuruluşlarla, yani Kıp-Tek Su İşleri Dairesinde hukuki proplemin orta yerden kaldırılması için savcılık çerçevesinde görüşmeye başlanmıştır ve ekstradan bir protokol hazırlanacaktır. Böylece Kıbrıs Türk Elektrik Kurumunun kullanımına bu sunulmuş bulunacaktır. Bunun yanısıra bu ilgili yerde bir ekstra deponun daha yapılması gerekiyordu devreye girebilmesi için. Bu da yapılmamıştır. Şimdi bu deponun da yapılması için elimizdeki imkânları kullanarak büyük ölçüde buradaki faaliyete girilmiştir. Bunun yanı sıra daha Güvenlik Kuvvetlerinin de bize yaptığı uyarılar çerçevesinde 18 bekçi alınmasını, daha buraya korunması için alınmadı. Şimdi bu santralin emniyeti büyük bir sorun olarak önümüzde durmaktadır. Bunun için gereken çalışmaları ve kaynak aktarılmasını sağlamak için Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu, yeni Yönetim Kurulu ve ilgili birimlere görev verilmiştir.



Ayrıca ilgili güvenlik birimleriyle de santralin emniyetinin sağlanması için görüşme sürecine giriyoruz. Daha bu elemanlar alınsın, eğitilsin ve fonksiyonu çerçevesinde görevlerini ifa etsinler. Çünkü çok büyük emniyet olarak alınması gereken önemli bir stratejik noktadadır. Bu bakımdan bunun için gereken tedbirler alınması gerekmektedir. Bu arada bize verilen raporlara göre 53 teknisyen 8 mühendisin istihdam edilmesi gerekiyordu ve bunların ekstrasdan mevcutlardan ekstrasdan ve bunlar santral kurulurken eğitilmeleri ve santralin kuruluş süreci içerisinde yer alıp her vidanın bize ilgili yapımçı kuruluşun burdaki şantiye yetkili ve sorumlusunun verdiği bilgidir bu. Her vidanın oluşturulmasında bu ilgili teknisyenlerin görmesi, yer alması gerekiyordu. Şimdi bize verilen bilgiye göre bu 53 teknisyen ve 8 mühendisin istihdamı halinde bunların santralin kendilerine teslim edilip sağlıklı bir şekilde çalışabilmesi için bir buçuk yıla ihtiyaç olduğudur. Bunun için Türkiye Elektrik Kurumu yetkilileriyle temasa, ilgili birimimiz, Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu, ilgili kurumumuz temasa geçmiş bulunmaktadır ve oradan sağlanacak uzman insanların burada gerçekleştirilecek bu alımla birleştirilerek burada görev almaları, görev yapmaları ve bu alınacak 53 teknisyen ve 8 mühendisin bir buçuk yıl süre zarfında eğitilip, santralin kendilerine teslim edilmesinin sağlanması gerekiyordu. Bunun yanısıra yine yapılması gereken... Efendim?...

İLKAY KÂMİL (Girne)(Yerinden)- Alınanlar ne oldu Sayın Bakan?

FERDİ SABİT SOYER (Devamla)- Alınanların eğitimi devam ediyor, yeterli değildir.

İLKAY KÂMİL (Yerinden)(Devamla)- Türkiye'de eğitim yapıp gelenler ne oldu?

FERDİ SABİT SOYER (Devamla)- Gelenler de vardır. Bunların devri ve bunların bu santrali bu sayıyla çalıştırmaları mümkün değildir. Bizim önümüze getirilen rapor budur ve ilgili teknik birimlerin bize verdiği rapor budur. Eğer

yeterliyse çalıştırılsın başka biri alınmasın.

İLKAY KÂMİL (Yerinden)(Devamla)- Yeni birşey söylemiyorsunuz.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla)- Yeni birşey söylemiyorum. Bunlar yapılması gereken unsurlardır diyorum ben de.

BAŞKAN- Sayın Kâmil; size tekrar söz vereceğim. Müsaade edin efendim. Karşılıklı konuşmayın lütfen.  
Sayın Kâmil tekrar söz vereceğim size.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla)- Ve bu çerçevede bunlar yapılmamıştır diyorum ve yapılması için devam ediyoruz diyorum. Anlattığım budur ve buna bağlı olarak burada kamulaştırılma gerçekleşmesi gerekirdi. Bir kamulaştırma problemi var. Bu Kamulaştırma probleminin ele alınıp düzenlenmesi gerekmektedir. Bu da ciddi bir sorundur bu. Bu sorunu aşmamız gerekmektedir. İlgili güvenlik birimleri demektir ki santralin yakınında ekstra bir turistik tesis için proje yapımı varmış. Bu proje yapımının... Efendim?...

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Elbette birşeyler yapacaksınız da proje devam ediyor daha.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla)- Bu çerçevede proje yapımının büyük ölçülerde güvenlik konularına problem yarattığını söylüyorlar. Dolayısıyla bu kamulaştırılmanın yapılıp bir emniyet hattının oluşturulması gerektiğini belirtiyorlar. Biz bu kamulaştırmayı, yani Güvenlik Kuvvetleri çerçevesinde geçmişte yapılan bu kamulaştırma alanının yeniden incelenip gözden geçirilmesini istedik. Neden? Kamulaştırma alanını daha daraltmak mümkün müdür ki Devletin ödeyebileceği miktar ve para kamulaştırılacak alana harcanmasından tasarrufa gidebilelim. Konuyu gündemimize aldık ve bunun araştırılmasını yapmaktayız. Bu çerçevede yani bütün ilgili daire birimlerini biraraya getirip bu kamulaştırma alanını daraltma ihtimali üstünde duracağız. Buna bağlı olarak yine aynı çerçevede bu

ilgili santralin devreye girebilmesi için aşağı yukarı yeni hatların Mart 1994'te bittiği zaman, yeni hatların çekilmesi ve bu yeni hatların ilgili şeye bağlanması gerekmektedir. Hattımıza bağlanması gerekmektedir. Bu da bekleyen ve geciken bir projedir. Bunun için gerekli çalışmaları ve temasları başlatmış bulunmaktayız ki bu ilgili hatların bağlanıp santralin devreye girmesiyle doğacak elektrik enerjisinin bizim sistemimize aktarılması sağlansın. Mart 1994'te teslim edildiği takdirde ve bu hatlar bağlanmaz, zaten elde edilecek elektrik enerjisinin bir anlamı yoktur. Bu bakımdan bunun çalışmaları üstündeyiz.

Bu arada Lefkoşa Trafo Merkezinin yenilenmesi gerekiyormuş. Bu bugüne kadar gerçekteşmedi. Bunda da esas problem şudur: 30 milyarlık bir olaydır bu.

Santral devreye girdiği zaman şu anda bizim mevcut Lefkoşa'daki santralin kapasitesi en üst noktada bulunmaktadır ve bu zaten mevsim de biraz yardımcı olmuştur bize bunu söylemek gerekiyor, soğuklar oldukça fazla olmuş olsaydı vatandaşın en fazla bir anlamda eleştireceği bakan biz olacaktık elektrik kesintilerinin fazlalığından ötürü. Son noktasındadır trafonun bu yüzden kapasitesi, önümüzdeki günlerde bu kapasitenin artırılması gerekmektedir ki santral devreye girdiği zaman, meydana gelecek aynı zamanda artı elektrik yükü çerçevesinde, bunun da fonksiyonu bir anlamda yerine gelebilsin. Elektrik santraliyle ilgili ana hatlarıyla mevcut karşılaştığımız sorunlar bunlardır ve bu sorunlar çözülmediği takdirde Mart 94'te teslim edilse dahi bize...

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Hepsi güzel de ihmal değil yani.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - Teslim edilse dahi bize bunun gündemi gelmeyecektir. Kuyu kazılmıydı, bunun neden ihmal, neresinin ihmal olup olmadığı konusunu insanların yargısına bırakıyorum ben olanları olmayanları aktarıyorum ve bu çerçevede dinleyenlerin yargısına bırakıyorum bunu, bir kuyunun neden kazılmadığını da anlamak benim için pek mümkün değildir, neden ishale hattının iki yapılmadığını anlamak da mümkün değildir, neden bu ishale hattının biri yapılırken öbürünün yapılmadığını anlamamız da mümkün değildir. Bunları tabii tartışabiliriz bu çerçevede konuları ele alabiliriz. Deponun biri yapılırken ötekini neden yapılmadığını da anlamak mümkün değildir tabii bunlar Hocamıza göre ihmal değildir, olabilir.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Proje devam ediyor.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - Bunun yanı sıra tabii o kuyunun çeşitli biçimlerde kullanımı ve bundan doğan tartışmalar vardır, su kullanımında dahi tartışmalar vardır çekilen hatlar vardır bunlar da ayrıca tartışma kaldıran meselelerdir.

Zeytinyağına gelirsek, zeytinyağının alımı için ilgili çerçevede çalışmaların Bakanlığa geldikten bir müddet sonra başlatmış bulunmaktayız. Şu anda Kooperatif Merkez Bankasının ilgili birimlerinde 200 ton dolayında zeytinyağı vardır. Bu 200 tonun satılması gerekmektedir. Çünkü bu 200 tondan zaten büyük ölçüde geçmiş dönemde Bakanlar Kurulunun ilgili kararıyla alınmış ve bu çerçevede Kooperatife bir nevi destekleme alımı çerçevesinde gündeme gelmiş bir olaydır. Bunu öncelikle elden çıkartmak gerekmektedir. Bunun için Kooperatif Merkez Bankasının Genel Müdürü ile temaslarımız vardır, devam ediyor Sayın Genel Müdür bana bugün veya yarın bunun satımı konusunda ümitli haber vereceğini söylemiştir. BU çerçevede ilgili çalışmaları başlatmış- tır ve satım ile birlikte alım konusunu gündemimize getirmeye çalışıyoruz. Kaynak yaratmaya çalışıyoruz. Böylece satımla alımı bu çerçevede birleştirerek insanımızın belli ölçüde mağ- duriyetini orta yerden kaldırmaya çalışıyoruz. Zeytinyağı ile de ilgili konu budur.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan. Tatmin oldunuz mu Sayın Kamil.

İLKAY KAMİL (Girne) (Yerinden) - Tamamdır, yalnız birkaç şey daha söylemek istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun, buyurun çık kısa olmak kaydıyla.

İLKAY KAMİL (Girne) - Sayın Başkan, değerli milletvekil- leri; Sayın Bakan özellikle Tekneçik Santraliyle ilgili sorduğum soruya yaptığı araştırmalar çerçevesinde cevap vermeye çalıştı. Ancak burda hemen belirtmek zorundayım ki bahsetmiş olduğu projeye ilgili bazı konuların santralının tamamlanmasıyla ilgili kesinlikle hiçbir bağlantısı yok. Hatların, Lefkoşa santralının değişmesi veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içerisindeki tüm hatların zaman içerisinde değişmesi konu- ları bu santralın yapım çalışmalarında gerçekleşen protokolün içerisinde yer alan bir konudur ve bu kesinlikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetleri Hükümetleri tarafından gerçekleştirilecek bir olay değildir bizim çapımızı da, boyumuzu da, bütçemizi de aşan bir konudur. Dolayısıyla bunlar protokolda yer alan hususlardı ve bunlar santralın tamam- lanmasıyla birlikte bilâhare yapılacak olan ikinci bir protokol ve anlaşma

sonucunda yine aynı şekilde Anavatan Türkiye tarafından gerçekleştirilecek olan ikinci projelerdi. Bu santralın bitimi ve bu sebeplerden KKTC sınırları içerisindeki tüm yerleşim birimlerine enerji verilmesi bu hatların değişmesine bağlı bir olay değildi. Bunlar ileriki bir tarihte zaman içerisinde yenilenmesi gereken konulardı. Sayın Bakan tabii ki burada personel alımı, alınan personelin yetersizliği konusuna değindi, doğrudur. Biz hükümetimiz döneminde aldığımız personelin eğitimi konusunda yaptığımız görüşmeler ve anlaşmalar üzerine bunların Türkiye'ye gönderdik, ve eğitim yaptırдық. Ancak alınan personel yetersiz olduğu, bu personelin gelen personelden sonra ikinci bir kez tekrar eğitime gönderilmesi gerektiği, hatta tüm personelin tamamlanmasından sonra bile Sayın Bakanın da dediği gibi yine yetersiz olacağımız ve tecrübeli kişilerden oluşan, ekiplerden oluşan insanları biz Anavatan- dan isteyerek geçici bir süre de olsa onların deneyimlerinden yararlanma yoluna gideceğimizi defalarca gerek bu kürsüden, gerekse basın yolu ile vatandaşlarımıza da duyurmuştuk. Biz yeterli personelimiz olduğunu söylemedik. Mutlaka belirli deneyimlerden geçen insanların özellikle böyle bir santralda, santralın ilk açılışında görev almaları gerekirdi, kaçınılmazdı. Kuyuların konusu ben zannediyorum bunu da Sayın Bakanın derinlemesine incelemesi gerekir. Çünkü bugünkü basının birisinde yine okuduğum gibi başta kazılan kuyunun bir özel şahsa verildiğine dair bazı iddialar var. Bir kere burada kuyu kazılmış değil, sadece Teknecik Santralına yönelik olarak herhangi bir kuyu kazılmış değildir. Orada Çatalköy, Arapköyü adı ile anılan kuyu kazılmıştı ve bu hattan bu yeraltı kaynağından sadece Teknecik Santrali değil, bölgedeki köylerimiz de yararlanmaktaydı. Bölgede yapılan yeni inşaatlar, tesisler de yararlanmaktaydı. Bu düşünce olduğu için de Teknecik Santrali ile ilgili yeni bir kuyunun açılması gündeme gelmişti. Ancak o kuyunun açılması gerçekten tamamlanmamıştı, gerçekleştirilememişti. Bu konuda bizim bakanlık olarak ilgili birimlere yaptığımız başvurular dosyalarımızda, Sayın Bakan zaten araştırmada bulacaktır, vardır. Herhangi bir ihmâl sözkonusu değildir. Bir gecikme var orda. Projenin diğer bütünü içerisinde yer alan ve tamamlanan konular santralın tamamlanması

ile ilgili olduğunu söylemek mümkün değildir. Benim sorum izale hattının veya kuyunun kazılması konusunda değildir. Gerçi bir bütündür. Burada ihmal nedeni ile bitirilemeyen santralin hangi ihmalden dolayı bitirilemediği şeklindeydi ama kendi içerisinde ben yine de sorunun cevabını almış oldum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kâmil. İlâve edeceğiniz birşey var mı Sayın Bakan?

TARIM, DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ BAKANI FERDİ S. SOYER (Yerinden) - Hayır efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Başka sözlü sorusu olan var mı? Buyurun.

DERVİŞ ÇOBANOĞLU (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; özel üniversitelerin akredite ve diğer işlerini yürütmek üzere oluşturulan YÖDAK'ın Yürütme Kurulu Başkanı bu görevinden istifa ederken Milli Eğitim ve Kültür Bakanının özel üniversitelerin eğitime bir yararı olmadığını belirtmesini gerekçe olarak göstermiştir.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden) - Son açıklaması var Derviş Bey.

DERVİŞ ÇOBANOĞLU (Devamla) - Yapılan bu çok önemli iddia doğrultusunda bu konudaki Hükümetin ve ilgili Bakanın görüşü ve düşünceleri nedir?

Yukarıdaki sorunun Hükümet Başkanı veya ilgili Bakan tarafından cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Dün açıkladı o konuyu ama tekrar açıklasın, tarihe mal olur.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Cevap vermek istiyor musunuz Sayın Bakan şimdi?

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI MEHMET ALİ TALÂT (Yerinden)- Vereyim tabii efendim.

BAŞKAN - Buyurun.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANİ MEHMET ALİ TALAT - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kelimenin tam anlamıyla yalandır. Öyle bir konuşma olmamıştır ve Bakanlığımın ve Hükümetimin bu konudaki görüşleri Hükümet Programında da vardır, her günkü açıklamalarımızda da vardır. YÖDAK Başkanı böyle bir iddiada bulunup istifa etmiştir. Onun tabii bir yanlış anlama olsa gerek böyle bir olay olmamıştır, başka türlü cevap veremem.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Açıklamasını yalanladınız.

MEHMET ALİ TALAT (Devamla) - Efendim ben her açıklamaya cevap vermek zorunda değilim. Ben Yakın Doğu Üniversitesini ziyarette bu konudaki görüşlerimi dile getirdim. Partimin, Hükümetimin ve Bakanlığımın görüşlerini dile getirdim. Üniversiteler, özel üniversiteler de dahil, üniversiteleşmenin ne kadar önemli olduğunu ben her vesileyle vurguladım, vurgulamaya devam ediyorum. Özel üniversitelerimizin hem toplumumuzun eğitimine hem kültürüne hem de ekonomisine büyük bir yarar getirdiğini de her zaman vurguluyorum. Bundan daha büyük cevap olabilir mi? Olay budur.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Tatmin oldunuz mu efendim.

Başka sözlü sorusu olan var mı? Yoktur.

Sayın milletvekilleri; her iki soru da yanıtlanmış bulunmaktadır.

Sayın milletvekilleri; gündem gereği görüşmeler tamamlanmıştır. Gelecek birleşim, 11 Şubat 94 Cuma günü saat 10.00'da yapılacaktır.



Özür dilerim bir dakika efendim, bir hata var burda herhalde. Özür dilerim bir teknik hata olmuştur. Gruplar arasında varılan uzlaşma gereğince Cuma günkü toplantı gündeminde konu olmadığından gelecek birleşim 15 Şubat 1994 Salı günü saat 10.00'da yapılacaktır. Bu konuyu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Tarafsız?... Kabul edilmiştir. Gündem sizlere daha sonra dağıtılacaktır.

Birleşimi burda kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanış saati: 13.25

DÖNEM: III

YIL: I

CUMHURİYET MECLİSİ  
GÜNDEMİ  
9'uncu Birleşim  
8 Şubat 1994, Salı  
Saat: 10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI:  
Bu Kısımda Gündem Dışı Konuşmalara ve Sunuşlara yer verilecektir.
- II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER.
- III. SEÇİMLER VE OYLAMASI YAPILACAK İŞLER.
- IV. SORULAR:  
Bu kısımda Sözlü Sorusu olanlar sorularını, kürsüden sorabileceklerdir.
- V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI.
- VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ÖNERİLER İLE KOMİTELERDEN GELEN  
DİĞER İŞLER.